14

INDEX COPIOSVS PRÆCIPVARVM RERVM

QVÆ OMNIBVS DOCT. MARTINI NAVARRI AB AZPILCVETA OPERIBVS CONTINENTVR.

ROMAE.

Ex Typographia Iacobi Tornerij. Anno D. M. LXXXVIII.

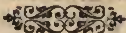
PERMISSV. SVPERIORVM.

AD LECTOREM.

Seligere vt possis Nauarri è rure corollas,
Atque rosis, Hospes, consociare rosas.
Hic Index tibi ductor erit, tibi deteget hortos,
Et distincta suis florida sensa locis.
Vt verè varijs existit floribus, extat
Sic verum è vario dogmate, dogma lege.

IO. HIERONYMO ALBANO S. R. E CARD. AMPLISS.

IACOBVS TORNERIVS BIBLIOPOLA FELICITATEM.

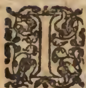

CVM longo iam vſu, antiquiſſimaque conſuetudine receptum ſit; Cardinalis Ampliſſime; vt ij, qui aliquem librum conſcripſerunt, non ante eum in lucem prodire patiantur, quam alicuius præſtantiſſimi viri nomine commendetur; perabſurdum fore iudicaui, ſi hic liber, qui maiorem, quam ſexcenti alij laudem meretur, inglorius quodammodo, ac pene nudus (licet ipſe per ſe ſit ſatis illuſtris) in hominum manus perueniret. Quare cum huic ego malo mederi vellem, te vnum, ex omnibus mihi deligendum putaui, cui hoc munus dicarem: quod amor erga me tuus ex incredibilis benignitatis, humanitatiſq. tuæ fonte manans ſic poſtulare videatur. Idq; eo libentius feci, quod ſcirē me eius tibi viri virtutem in mentem reuocaturum; quo viuo cum pietatis, tum ſingularis doctrinæ cauſa, tanquam te altero vtebaris. Quamquam illud quoque addam conſentaneū, atque æquum fuiſſe; vt cum nihil adhuc ex hac noſtra bi-

bliotheca ſub tuo ampliſſimo nomine prodierit; hoc tibi opus, & primum, &, vt arbitror, gratiſsimum dedicarem. Cum tot igitur me grauiſſimæ cauſæ ad hoc induxerint; illud ad extremū, te Cardinalis Ampliſſime, reſtat vt orem, vt omnium Doctoris Nauarri doctiſsimi, religioſiſsimiq. viri operum Indicem, quinque eiuſdem elegantiſsimis reſponſis additis eodem, quo tibi conſecratur animo perfruare. Ex noſtra Bibliotheca. Kal. Aprilis. 1588.

MARTINVS DE ZVRIA LECTORI S. D.

N conſcientiæ caſibus explicandis, quanta fuerit hac noſtra ætate Martini Nauarri auunculi mei ſciẽtia, & prudentia, nemo eſt fere qui neſciat. cuius ego laudes etſi pro mea in illum obſeruantia, & pietate perſequi cuperem, ac fortaſſe etiam deberem pluribus verbis; malo tamen omnino reticere: ne, cum ſint ita illuſtres ipſæ per ſe, lucem ſoli videar addere voluiſſe. Is igitur ea, quæ ad caſus & canones explanandos pertinent, non vno volumine ſed pluribus comprehenſa reliquit, atque alia alijs temporibus edidit. Quare operæ pretium videbatur; ſi, quæ varijs libris eſt ille complexus, eorum omnium ſumma capita, & loci quique præcipui vno Indice clauderentur: quo facilius atque commodius tanti viri doctrina ſacerdotes, cæterique canonum caſuumque ſtudioſi ad Dei gloriam perfruerentur. Hũc ego Indicem, & quidem vberrimum, ſummoque ordine diſpoſitum cum accepiſſem religioſi cuiuſdam viri opera, ſedulo & accurate eſſe confectum, qui diu multumque auunculi mei libros peruolutauit; ſummis ab eo precibus contendi, vt ad alios quoque ſuorũ hunc laborum fructum deriuari pateretur. Atque ita demum hominem mihi cariſſimum atque optimum exoraui, vel potius flagitando pene coëgi, vt non tamen ſuo nomine (quæ ipſius eſt modeſtia) in lucem prodire ſit paſſus. Ego vero qui cum ipſummet pro eius virtute, ac pietate tum religioſiſſimorum patrum ordinem atque familiam, in quam eſt adſcriptus, magna in primis pro eo ac debeo veneratione ac beneuolentia proſequor: etſi auctoris tam fructuoſi operis nomen ſupprimi nollem; tamen quoniam id ab eo extorquere non potui; malo me amicitiæ muneri videri deeſſe, ita ipſius amicitiæ iure ac lege cogente; quã aut contra amicitiæ fidem auctoris nomen indicare, aut fructu te Indicis tam neceſſarij, tam copioſi, tam diſtincti, lector humaniſſime, fraudari. Quanta porro, & quam multiplex ab hoc Indice in tanta Nauarri librorum & opuſculorum varietate ſit vtilitas manatura; facilius ipſe, vt arbitror, ex vſu ipſo & Indicis tractatione poteris, quã

vel

vel ex hac mea epiſtola, vel ex vllius oratione cognoſcere.

Interim vero illud eos ſcire velim, qui ſunt cum Nauarri tum iuris canonici ſtudioſi;me aliud quiddam præterea moliri, quod omnibus gratiſsimum fore confido. Reſponſa enim varia de rebus Canonicis ab eo reddita dum hic Romæ in ſacro ſummæ Pœnitentiariæ Prætorio iuſſu Romani Põtificis ad huiuſmodi quęſtiones reſponderet, qua in re ſine cõtrouerſia facile inter omnes excelluit: hęc inquã reſponſa quibus ſententiam ſuam de rebus fere grauiſsimis non niſi ſcripto dare ſolitus erat, quæ quingentorum, vt puto, numerum ſuperabũt, nõ patiar in tenebris latere diutius, ſed in ordinem titulorum decretalium digeſta, in vnumque volumen coniecta, quam primum curabo, vt excuſa typis poſsint in doctorum hominum manus peruenire. In quo quidem opere cũ difficiles fere de rebus maximis quæſtiones profligentur, & quæ tanti viri fuerit ſapientia poterit facile vnuſquiſque perſpicere in conſilijs etiam dandis de ſingulis rebus, quæ certis nimirum locis, perſonis, ac temporibus continentur: quas longe plerumque difficiliores eſſe ad ſtatuendum, quam res vniuerſas generatimque propoſitas quis vel mediocriter eruditus ignorat? & ſimul ad alia prope innumerabilia horum ſimilia decernenda parare ſibi cuique nõ magno negotio facultatem licebit, cum ſumma & honeſtiſsima tam varijs rebus cognoſcendis tamquue ſalutaribus voluptate coniunctam. Et quoniam tantum opus partim ad recognoſcendum, partim ad imprimendum non paucis menſibus indigebit; ex his nonnulla hic addere non alienum ab inſtituto noſtro viri graues cenſuerunt: vt vel ex his paucis reliquorum poſsit ſtudioſus lector facere coniecturam, ac rem iam ante deguſtatam eo maiore alacritate ſuſcipere. Illud te ad extremum, prudens lector, admonitum velim, (vt ad rem hoc loco propoſitam redeamus) quoniam ſæpe adhuc quædam Nauarri opera non eodem tempore ſunt excuſa typis, in quibus non modo diuerſi ſunt numeri, ſed res etiam ipſæ aliæ alijs locis diſputatæ: vtraſque editiones, in quibus hæc variantur cũ ſuis numeris hoc Indice ſolere citari. Verum antequã ad Indicem veniretur, quo Alphabeti ordine loca Nauarri notantur; cenſuit auctor hoc loco tum notarum explicationem, quibus in hoc Indice eſt vſus, tum ſingulorum eiuſdem Nauarri operum inſcriptiones, ac diuiſiones eſſe præponendas. Vale.

EXPLI-

EXPLICATIO NOTARVM
quibus in hoc Indice vtimur.

Admo. Admoneo.
Aduert. Aduertendum.
Alie. rer. Eccle. De alienatione rerum Ecclesiarum. *vel De spolijs clericorum siue in cap. Non liceat Papa.*
Anton. Antonomia.
Auct. Auctario.
Cap. Caput.
Cau. null. Causa nullitatis.
Collig. Colligitur.
Com. Commentarius.
Concl. Conclusio.
Confir. Confirmatio.
Confu.contr. Confutatio contrariorum.
Dat.& promis. De datis, & promissis. *siue comment. in Extrauag Greg. xiij & Bonifa.8.*
Decla. Declaratio.
Dedu. Deducitur.
Dist. Distinctione.
Except. Exceptio.
Exc. Excommunicatio.
Excu. Excusatur.
Exemp. Exemplum.
Fin. hum. De finibus humanorum vel cap. Cum Minister. *Hac enim duo apud Nauar. idem valent.*
Glo.sum. Glossa summæ.
Grat. Gratianus.
Hor.can. De Horis canonicis *seu Henchiridion De Oratione.*
Hum.Aur. Humanæ Aures.
Imp. Impedimentum.
Inf. Infertur.
Indulg. De Indulgentijs *seu De Iobeleo.*
Interrog. Interrogatus.
Mis. Miscellanea.
Mon. Moneo.
Not. Notabile.
not. Nota vel Notaudum.
Oppos. Oppositio.
Pec. peccant.
Pen. Penultimum.
Pœnit. De pœnitentia.
Præl. præludio.
Præs. præsupponimus.
Præm. præmitto.
Princ. principio.
Prob. probatur.
Red. Eccle. De redditibus Ecclesiasticis *super cap. Quoniam.*
Reg. De Regularibus. { *cap. cui portio. cap. Non dicatis. cap Nullam. cap. statuimus.* }
Commentarij enim Nauarri in hac quatuor capita De Regularibus ita à nobis citantur vt De Reg. Com. 1. *intelligatur comentarius in cap.* cui Portio. *& De Reg. Com.* 2 *intelligatur commentarius in cap.* Non dicatis. *& De Reg. Com.* 3. *intelligatur commentarius in cap.* Nullam, *& De Reg. Com* 4. *intelligatur commentarius in cap.* Statuimus.
Rem. Remedium.
Rescript. De Rescriptis. *in cap. si quando & cap. Cum contingat.*
Resp. Respondeo.
Rub. In Rubrica. *De Iudicijs & in cap. Nouit.*
Seq. sequitur.
Silent. De silentio. *super cap. In loco benedictionis.*
Spol. cler. De spolijs clericorum. *in cap. Non liceat papa.*
Sum. In summa. *siue Manuale confessariorum.*
Sup. Supponimus.
Susp. suspensione.
Ter.par.glo. tertiæ partis glossæ.

In Veteri idest, in prioribus editionibus, quæ eosdem habent numeros vsque ad annum. 1583. Et In Nouo, idest in posterioribus editionibus ab anno. 1584. ac deinceps, in quibus ijdem semper numeri retinentur. In posterioribus enim editionibus non modo numeri sæpe variantur, sed etiam res ipsæ in alia capita transferuntur.

Et quoniam aliquando citationum numeri sunt longiores propter subdiuisiones, v.g. Infertur, Dico, Noto, Peccat, Colligitur, Deducitur, Probatur & milia; Id circo hos etiam apposuimus quo citius ac facilius quod quæritur, inueniatur.

OPE-

OPERA NAVARRI HOC INDICE COMPREHENSA.

12.cap.

b COM-

Commentaria in septem distinctiones de POENITENTIA Impressa Romæ anno 1586. in quo seruatur hic ordo Capitulorũ. & §§. Interpretatione donatorũ.

In distinctione prima.

In

In distinctione tertia.

In distinctione quarta.

In distinctione quinta.

In distinctione sexta.

In distinctione septima.

Commẽtarius in Rubricam & Relectio De Iudicijs In cap. NOVIT Impressus Romæ anno 1585. IN RVBRICA tractat de Iudicio siue iudiciali processu sumpto iudicio pro iudicandi actu à fol. 1. vsque ad 83. At In RELECTIONE ponit sex Notabilia.

PRIMVM NOTABILE. Deum omnia nosse. fol. 87.
2. Not. nullam creaturam omnia scire. fol. 93.
3. Not. supremã iurisdictionẽ mere laicam sic esse penes Papam fol. 105.
4. Not. correctionem fraternam sic definiri, & sic præcipi. fol. 167.
5. Not. Denunciationem canonicam sic definiri, & quo ordine ad eam veniendum. fol. 168.
6. Not. Iurisdictionem Ecclesiasticam extendi ad cognoscendum de omni peccato mortali cuiuslibet Christiani etiam laici, ad finem liberandi eum ab illo. fol. 169.

Cõmẽtarius DE ANNO IOBELEO & INDVLGENTIIS in. §. In LEVITICO. sub ca. QVIS ALIQVANDO cõtinet 34. Notabilia Impressus Romę anno 1585.

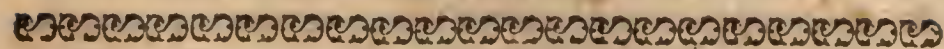
PRIMVS. §. in Leuitico à Notabili 1. vsq. ad. 7. Notab. à fol. 2. vsq. ad 10.
2. Extrauag. antiquorum de pœnitentia & remissione à Notab. 7. vsque ad 12. à fol. 10. vsque ad 35.
3. Extra. vnigenitus eiusdẽ tit. à Not. 12. vsq. ad 24. à fol. 35. vsq. ad 101.
4. Exrrauag. quemadmodum eiusdem tit. à Not. 24. vsque ad 31. à fol. 101. vsque ad 126.
5. Notab. 31. totam indulgentiarum summam continet, partim resoluendo partim remittendo. a fol. 127. vsque ad 143.
6. Extrauag. indictionis anni Iobelei Greg. xiij. Not. 32. fol. 145.
7. Extrauag. eiusdẽ suspensionis aliarum indulgentiarũ. Not. 33. fol. 175.
8. Ceremoniæ aperiendi, & claudendi portam sanctam quibusdam quæsitis vtilibus præmissis. Notab. 34. fol. 181.

Cõmentarius in cap. INTER VERBA xi. q. 3. De gloria, Honore, ac Bona fama, deque Ingloria, Vituperio, Infamia, & Detractione, præmisso nõ nihil de Silentio, & Loquutione, Impressus Romæ anno 1584. continet.

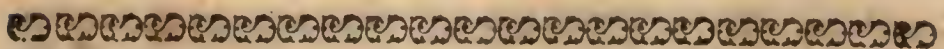
PRAELVDIA tria à fol. 1. vsque ad. 11.
Conclusiones sex colligũtur. quarũ PRIMA non debere quem de laude falsa gaudere, sed tristari. fol. 13.

2. Concl.

2. Concl. debere nos vituperio falso gaudere. fol. 33.
3. Concl. sufficere nobis laudem conscientiæ nostræ. fol. 44.
4. Concl. laudem vnius tantum interdum parere gloriam. fol. 46.
5. Concl. licere desiderare gloriam, eaque frui. fol. 59.
6. Concl. detractionem siue murmurationem esse peccatũ. fol. 109.

Commentarius DE DATIS ET PROMISSIS pro iustitia vel gratia obtinẽdis in extrauag. Grego. xiij. & Bonifacij. 8. Impressus Romæ anno 1584. continet xxxij. Notata à fol. 3. vsque ad finem.

Commentarius De VSVRIS in cap. 1. 14. q. 3. Impressus Romæ anno 1584. continet viginti duo notabilia quorum

Primum, & tria sequentia Notabilia docent summam capitis, nomen vsuræ, materiam, & creditum duplex. fol. 1.

Quintum, & consequentia tria, tradunt vsuræ definitionem, & diuisionem, malitiam, & frequentiam. fol. 5.

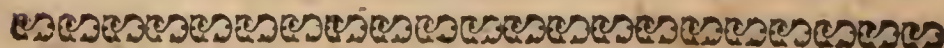
Nonum, & tria sequentia, vsuræ quæ aptior definitio, quæ requirat, & vsura mentalis vt differat à peccato mentali vsuræ. fol. 10.

Decimum tertium, & tria sequentia docent sortem in societate saluare, & duplex interesse, atque condiciones illam iustificantes. fol. 18.

Decimum septimum, & tria sequentia succurrunt dupliciter mutuanti, defendunt montes pietatis, & maritos dotes accipientes. fol. 36.

Vigesimum primum, & vigesimum secundũ definiunt, & diuidunt censum, & probant non posse in persona constitui. fol. 41.

Continet præterea extrauag. Pij Quinti super censuum constitutione, & decem & octo glossas, & quinquaginta quæstiones ad eam pertinentes. à fol. 54. vsque ad finem.

Commentarius De ALIENATIONE RERVM ECCLESIARVM In principium glossæ summæ, & DE SPOLIIS CLERICORVM super cap. NON LICEAT PAPAE 12. q. 2. Impressus Romæ anno 1584.

DE ALIENATIONE rerum Ecclesiarum, continet. xvi. annotationes à fol. 1. vsque ad 12.

DE SPOLIIS CLERICORVM continet 19. §§. à fol. 13. vsq; ad finẽ.

Com-

Commentarius in cap. HVMANÆ AVRES. 22. q. 5. De veritate responsi partim verbo, partim mente concepti, & De arte bona, & mala simulandi, Impressus Romæ anno 1584. continet. 3. quæstiones.

QVAESTIO 1. An N. coram Deo mentitus fuerit. fol. 3. &c.

Quæstio 2. An peierauerit coram Deo licet nõ fuerit mentitus. fol. 10. &c.

Quæstio 3. An (esto non fuerit mentitus nec peierauerit) alia tamen ratione peccauerit. fol. 18. &c.

Commentarius DE SILENTIO in diuinis officijs præsertim in choro seruãdo super Cap. IN LOCO BENEDICTIONIS. 5. q. 4. Impressus Romæ anno 1584. continet viginti locos à fol. 6. vsque ad finem.

Commentarius DE FINIBVS HVMANORVM ACTVVM in cap. CVM MINISTER 23. q. 5. Impressus Romæ anno 1584.

Enchiridion de oratione, & HORIS CANONICIS impressus Romæ anno 1586. continet 21. capita: licet In veteri impressione anno. 1578. contineat. 22. capita.

16. cap.

16. cap. de impedimento attentionis tangit.LXXXVJ.conclusiones. fol.172.
17. cap. de occasionibus bene recitandi tangit L. conclusiones. fol.195.
18. cap. circa nouem illationes tangit cviij. conclusiones. fol.208.
19. cap. continet xviij. conclusiones,& certas formulas orandi. fol.242.
20. cap. conciliat nonnulla Doctoris Medinæ, & Auctoris.fol.328.
21. cap. tractans xxxxvij.concordias inter Sotum,& Auctorem.fol. 366.

MISCELLANEA centum de oratione præsertim de psalterio, & rosario Virg. Matris Impressus Romæ anno. 1586. In Veteri autem impressione anno 1578.sunt tantummodo LXIIIJ.Miscellanea à nu.1.vsq.ad 143.

DE REGVLARIBVS Commentarij quatuor impressi Romæ anno. 1584.

Primus Comment.In cap. Cui portio 12.q.1. tractat de fine principali, & paupertate ipsorum. fol. 1.

2. Comment. In cap. Non dicatis 12. q. 1. tractat de dominio bonorum regularium. fol. 35.

3. Comment. In cap. Nullam 18. q. 2. tractat de quibusdam institutionibus,& potestatibus prælatorum.fol.115.

4. Comment. In cap. statuimus 19. q. 3. tractat de stabilitate, & transitu regularium. fol. 191.

Quamquam in Veteri editione triũ tantũ commentariorum mentionem facit,primi In cap. Non dicatis(qui cõtinet fere omnia quæ habentur incõmentario in ca.Cui portio)secũdi. In cap.Nullã.& tertij In cap.Statuimus.quamobrẽ magna est in numeris quoque varietas.

Tractatus DE REDITIBVS Beneficiorum Ecclesiasticorum super Cap. Quoniam quidquid 16. q. 1. Impressus Romæ anno 1584. continet epistolam nuncupatoriam cum præludijs, & tres quæstiones.

Epistola Nuncupatoria. fol. 3.

Præludia. fol. 6.

1. Quæstio. An mortaliter peccent Beneficiarij Ecclesiastici superflue, aut profane reditus suorũ beneficiorũ impendentes.à fol.9.vsq; ad 150.

2. Quæstio. An Beneficiarij impendentes superflue, vel profane reditus suorum beneficiorum non solum peccent mortaliter,sed etiam teneantur ad restitutionem.à fol.151. vsque ad 186.

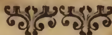
3. Quæstio. An possint Beneficiarij de reditibus beneficiorum testari.à fol. 187. vsque ad finem.

Relectiones duæ in cap.Si quando,& in cap. Cum contingat. DE RESCRIPTIS.Impressus Romæ anno 1585.

In

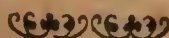
Relectio ca. ITA QVORVNDAM DE IVDÆIS. in qua de rebus ad Sarracenos deferri prohibitis, & cenſuris ob id latis diſputatur, Impreſſa Romæ anno 1585. continet vndecim Notabilia, & vij. gloſſas.

Relectio ca. ACCEPTA de RESTITVTIONE SPOLIATORVM Impreſſa Romæ 1585. continet.

INDEX PRAECIPVARVM RERVM, QVAE IN OMNIBVS D. MARTINI NAVARRI OPERIBVS CONTINENTVR.

A

furis, & an à peccatis. In sum.c.26.num.14

Absolui quare non possit Christianus remex etiam metu mortis contra Christianos. In sum.cap.27.num.63.decla.7.& De Iudæis Not. 11.à num. 10. vsque ad 18.

Absolui qui concubinarij non possint. & qui possint. In sum. cap.3.num.5. G.& In Nouo num. 19.

Absolui quando non possit pœnitens ratione officij. In sum. cap.26. num. 24.dico. 16.

Absolui vel communicari an debeat proximus morti vel alius loquela priuatus. In sum.cap.26 num.27. Dico 19. & cap 27. num.269.Resp. 2. & De pœn. dist. 1. cap. quem pœnitet num. 10.

Absoluitur Sum.Pont.vel Episcopus non potestate à se data. In sum.cap.27.num. 260. In Nouo, & De pœnit.dist. 6.cap. placuit num. 9. 15.&c.

Absolui quando possit manducans cibos calidos etiam prouocantes pollutionem. In sum,cap.3.num.5.L.Resp.12.& In Nouo num. 25.

Absolui quoad Deum non potest, nec excommunicari mortuus. In sum.c.27.num.271.

ABSOLVTIO peccatorum in qua forma dari debeat. In sum.cap.26. num.11 Dico.12.

Absolutio prius dari debet ab excommunicatione quam à peccatis. In sum.cap.9.nu. 4. dedu. 2. & In Nouo num. 5. & cap. 26. num.7.Dico.9.& cap.10. num. 3. Dico.4. & In Nouo num.2.& De pœn.dist.6.cap. 1.in princip.num. 26.

Absolutio data à non habente potestaté absoluendi omnia sed aliqua valet quoad illa quæ poterat. In sum. cap. 9. num. 6. & In Nouo num. 7.

Absolutio iniusta excommunicationis valida est, & an peccet qui vult recipere absolutionem à peccatis prius quam ab excommunicatione. In sum.c.9.num.4. &c.

Absolutio Sacerdotis regulariter valet etiam si sit iniusta si in ea non sit defectus aliquis substantialis. In sum.cap.9.num.1.&c.

Absolutio à censuris concessa per priuilegiũ vel aliam concessionem, quando inualida ratione regulæ Cancellariæ. De Iudæis Not.11.in fine glo.vlt.num.14. &c. & 21.

Absolutio & confessio informis valida. In sum. cap. 9. num. 10. & In Nouo num. 13.& De pœnit. dist. 5. cap. consideret.§. cautus num. 30. &c.

Absolutio data virtute Iobelei quare valeat etiam à casibus reseruatis, & si pœnitens non exequatur postea tenorem Iobelei, Mis.num. 130.& In Nouo Mis. 93.num.1.

Absolutio conditionalis de peccatis & censuris an teneat. In sum. c.26. num.12.& de pœn.dist.6.cap.1.in princ num.62.64.& Mis.nu.131.& In Nouo Mis. 93. nu. 3.

Absolutio excommunicationis à quo delegetur. In sum.cap.27. num. 45.

Absolutio ad cautelam est triplex, & quando valeat. In sum. cap. 27. num.272. Eodem die rogatus, & In Nouo num. 277.

Absolutio à censuris quid profit mortuo, & quis eam dare possit. In sum.cap.16.num. 32. & cap. 27. num. 271. Infer. 5. & In Nouo num. 272.

Absolutio à quibuslibet censuris dari potest incipienti delirare, etiam non petita, non autem à peccatis. In sum.cap. 26.num.27. Dico 19.& cap.27. num. 269.

Absolutio virtute bullæ quam formam requirat, & an extra confessionem valeat: In sum.cap.26.num. 31.

Absolutioni plenariæ per indulgentiam concessæ quæ verba necessaria, & quãdo eam laicus faciat: & includit oblita, & cui amẽti fieri potest. De Indulg. Not. 30. num. 8.&c. 11. &c.

Absolutio excommunicationis data ante satisfactionem ab eo qui habet potestatem absoluendi post eam, non valet, nisi &c. In sum.cap.27.num.37.cap.17. num. 59. & De dat.& promis.num.38.

Absolutionem satisfactio præcedat etiam in articulo mortis, si fieri potest. In sum. cap. 27. num. 47.

Absolutionem Sacramentalem esse actum iudicialem est de fide. In sum. cap. 4. num.7.& In Nouo num.16.

Absolutio à peccatis, censuris, vel irregularitatibus, ab eo qui poterat, etiàm oblita includit. In sum.cap.26.num.13.& de Iudæis Not.11.In fine glo vlt.num. 20.& De pœ. dist. 5.cap.consideret.§.cautus num.32.& dist.6.cap.1.in princip.num.32. 70.

Absolutio facta ab eo qui non est Sacerdos, Vide verbo clericus, & verbo laicus.

Absolutio à Sacrilegio reseruatur Episcopo ex cõsuetudine. In sum.cap.27.num.259. & In Nouo num. 262.in fine.

Absolutio data à notorie suspenso, interdicto vel excommunicato an valeat, & quid sit dicendum de non denunciato, vel de notorio pœnitenti sed non alijs. In sum. cap. 9.

Attritio

Bona

Bona mortificata cur redeant plusquam mala dimissa. De pœn.dist.4. cap. diuina.§. sicut ergo num.1.&c.

Bona castrensia & quasi castrensia, quæ sint. In sum.cap.17.nu.141.&c.

Bona paraphernalia quæ sint. In sum. cap. 17. num. 153.

Bona regularium omnia sunt communia eis, non vt singulis, sed vt vniuersis. De Reg. Com.2. num. 8.

Bona Regularium, vide verbo Regularis.

Bona naufragantium, vide verbo Naufragantium bona.

Bona Matrimonij, vide verbo Matrimonium.

Bona mariti & vxoris in Lusitania sunt communia. In sum, cap.17.num. 155. Ad alia 4. & De vsuris num. 65.

Bona mariti quando vxor occultare potest. In sum. cap. 17.num.154.&c.

Bona clericorum quæ connumerantur inter spolia, vide verbo Spolia.

Bona profitentis Religionem fiunt monasterij etiam quoad possessionem. De Reg.Com.2 num. 3.5.38.46.54. &c. & quid de datis in feudum emphiteosim.num.55.

Bona nouitij intestati nō deferuntur Monasterio. De Reg.Com.2.num.49.52.

Bona illius qui dolo Episcopi vel Abbatis factus est Regularis non acquirit Monasterium. De Reg.Com.2.num.31.

Bonum quod ob finem bonum tale est, non suapte natura malum. De Red.Eccle.q.prima mon.45.num.4.

Bonus in dubio quis non præsumitur in suum damnum. De Reg. Com.4.num.72.

Bonum publicum, vt præferēdum priuato. De Red.Eccle.q. prima mon.62.num.3.

Bonum se ostendere cum nō sit, etiam ad ædificationem, est veniale. In sum. cap.18.nu.8. & cap. Inter verba prima concl.nu. 1.

Bona sacra quę profanari possunt, & à quibus, vide verbo Profanari.

Bona Ecclesiæ aliter quam per Sacramenta communicabilia, dispensari possunt sine Sacramento. De Indulgentijs. Notabile. 14. nu.3.

Bona Ecclesiastica non dicuntur ea quæ relicta sunt à parentibus cum onere missarum in singulos annos. In sum.cap.25.num.8.

Bonorū Ecclesiæ verus dominus, est solus Christus. De Red. Eccle.q.1.mon.21.nu.2.&c. 5. & mon.40.num. 1. 6. 10. 14. & q.3. mon. 2. num.1. 6.

Bona Ecclesiastica fieri possunt per Papam profana cum retentione priuilegij bonorum ecclesiasticorū. De spolijs clericorum.§. 18. num. 6.

Bonorum Ecclesiarum tam beneficiorū quam eorum fructuum verus administrator & dispensator est Papa. In sum. cap.23. nu. 108. & De spol.cler.§.2.nu. 2. & §. 3.num. 6. & §. 9. num. 2. & §. 11. num. 4. &c. 8. & Mis. num. 29. 66. &c. 119. & In Nouo Mis. 11. num. 6. & Mis. 35. num. 2. & Mis. 46. nu. 2. & De Indulg. Not.29. num.1.&c. & De Red. Eccle.q.1. mon. 40. num. 6. & q.3. mon. 3. num. 3. In fine & mon. 33. num. 1. Dico 4. 8.

Bona ecclesiastica iusta de causa possunt concedi laicis. In sum. cap.25. num. 119. & De Red.Eccle.q. 1. mon.55.nu. 3. & mon. 57. num. 2. & Mis. num. 116. & In Nouo Mis. 45.num.4.

Bona ecclesiæ licet quoad forum exterius permittantur laicis, non tamen quoad forum animæ, nisi ratione paupertatis vel pietatis. De spol. cler. §. 8. num. 6. &c. & §. 15. per totum.

Bona Ecclesiastica triplici de causa iuste alienantur. De spol.cler.§.2.num. 5.

Bona beneficiaria siue Ecclesiæ sunt quæsita cum onere dandi superflua pauperibus. De Reditibus Ecclesiasticis. q. 1. mon.21.num. 1. &c. 5. & mon.48.num.9. & q. 3. mon. 2. num. 4.

Bonorū sacrorum & profanorū dominij administrationis & dispensationis pulcherrima differentia, per octo membra resoluta. De Red.Eccle.q. 3. mon. 33. num. 1.

Bona beneficiaria siue Ecclesiæ, sūt Dei quoad dominium, & beneficiarij quoad gubernationem, & pauperum quoad sustētationem. De Red. Eccle.q. 1. mon. 21. num. 3. 7. & mon. 40. num.8. vsque ad 12.

Bona quæsita ex stipendijs quæ dantur Cardinalibus à Papa, censentur tamquam patrimonialia. De Red. Eccle. q. 1. mon. 39. num. 2.

Bona quæsita ratione actuum Ecclesiasticorum, vt censentur tamquam patrimonialia. In sum.cap.17. num. 94. & de Red. Eccle. q. 1. mon. 39. nu. 5.

Bona & Iura Ecclesię Romanę nulla taciturnitate vel patientia perduntur. In sum.cap.27 num.72.

Bona pœnitētia præcepta vt communicari possint. Mis.nu. 30.& In Nouo Mis. 11.nu.11. Cętera vide verbo Merita.

Causa

Cen-

Con-

Con-

Confessarius quando possit absolutionem impendere, sine repetitione confessionis, si recordetur status, vel datæ pœnitentiæ pœnitẽtis. In sum. ca.9.nu.16. & In Nouo nu.19.
Confessarius monere potest hæredes de restitutione, si ei præcepit infirmus etiam in cõfessione. In sum.cap.17.num.23.
Confessarius quomodo se gerere debeat circa restitutionem pœnitentis. In sum. cap. 17. num.59.&c.& cap. 26. num.5.
Confessarius quid debeat monere violantem votum. In sum.cap.12.nu.32. In fine.
Confessarius vt peccet mortale vota cõmutãs. In sum.cap.12.num.72.& cap.23.num.14. Inf.6.& cap 25.num. 96.
Confessarius semel præsentatus & admissus non indiget noua præsentatione, etiamsi aliquoties exierit diœcesim ad quam fuit presentatus. In sum.cap.27.num.262.& In Nouo num.266.
Confessarij etiam religiosi non possunt audire confessiones, nisi sint approbati ab ordinario, nisi.&c. In sum.cap.4.num. 2. &c.& cap.27.num.260.& In Nouo num.264.
Confessarius quomodo se gerere debeat cum habentibus plura beneficia. De Hor. Can. cap.22.nu.61.&c.& Mis.60.nu.13. In Nouo.
Confessarius nec publice nec secrete debet corrigere quemquam de peccatis alias sibi confessis. In sum.cap.24. num. 13.
Confessarius quos reos se & consortes reuelare iubebit, & caueat ne eorum animas & vitas perdere faciat. In sum.cap.18. nu. 58. & cap.25. num.36. &c. & cap. Inter uerba 6.concl.num.20.
Confessarius interrogare potest Ioannem de crimine cognito per cõfessionẽ Petri, modo fiat sine periculo sigilli. In su. cap. 8.nu.17.
Confessarius quando teneatur ad restitutionem. In sum.cap. 17. num. 22.&c.
Confessarius an possit dare dilationẽ pœnitẽti circa restitutionẽ. In sum.cap.17.nu.65.&c.
Confessarius quid facere debeat quando ei committitur absolutio specialis alicuius ad cautelã in vtroque foro. In sum.cap.27.nu. 272. Eodẽ die rogatus & In Nouo nu. 277.
Confessarius quis per bullam electus tollit irregularitatem. In sum.cap.27.num.250.& In Nouo num.254.
Cõfessarius q. propriũ peccatũ cõfiteri nõ põt, sine reuelatione confessionis alicuius pœnitentis, taceat illud. In su.ca.8.nu.6. & De pœn.dist.5.in prin.& cap.cõsideret.nu.100. 103. & §. cautus. num. 9.

Confessarius peccat mortaliter reuelãdo etiã peccata venialia, vide verbo, Detegere.
Confessarius quid monebit pœnitentem volẽtẽ occultare peccata. In sum.cap.10.nu.7.
Confessarius moneat iudices & eos cõstituẽtes de hoc.&c. De Iudicijs. In Rub.nu 40.
Confessarius hoc admoneat promotores siue promouẽdos ad beneficia. Mis.nu.107.109. & In Nouo Mis.42.nu.3.& Mis.43.num.2.
Cõfessarius siue consultor beneficiorum quid aduertere debeat circa impensa redituum beneficiorum. De Red.Eccle.q.3. mon.14. num.1.& mon.34. num.1. &c.
Confessarius doceat cõfessum hoc & hoc, aliũ ad aliud exhortetur, alium laudet, alij nihil dicat. In sum. cap.26. num.1.
Cõfessarius quid nã sit acturus si pœnitẽs debitã cõtritionẽ non adfert. In su.ca.10.nu.4.
Cõfessarius meretricum vel homicidarũ quid eis suadere debeat, circa eis promissa. In sum. cap.17. num.41.
Confessarius non tenetur docere pœnitentem de ignorantia iuris positiui, quando credit illam monitionẽ nihil profuturam. In sum. cap.22.nu.83.& cap.25.num.79.&c.& De pœn.dist.7.cap. siquis autem num.71.
Confessarius audiens aliquod graue, vel turpe peccatum, nequaquam se obstupefactum ostendat. In sum. cap.10.num.6.
Confessarius quis dicatur homo qui prodesse possit & non obesse. In sum. cap.7. num.7.
CONFESSIO sacramentalis quid sit. In su. ca.2.nu.1.& De pen.dist.3.ca.perfecta nu.8
Confessio sacramentalis nõ fuit inducta à iure naturæ, sed diuino, instituta à Christo post resurrectionẽ, & de oĩ mortali & eius circũstantijs. In su.cap.2.nu.2.&c.11.& De pœn.dist.1.ca.lacrymę nu.1.&c.& ca.sacrificium.nu.2.& dist.5. in prin.glo.su.nu.2. & cap.1.§.cautus.num.1. &c.8.&c.
Confessio sacramentalis quas exigit conditiones. In sum. cap. 2. num.5.&c. & De pœn. dist.5.cap.fratres num.2.&c.
Confessio sacramentalis qua lege debeat esse integra. In sum cap. 7. num. 4. & De pœn. dist.5.cap.1.§ cautus num.1.&c.
Confessio non est pars virtutis pœnitẽtiæ, sed sacramẽti. De pœn.dist.5.in prin.gl.su.nu.6
Confessio, quæ multis videtur, & non est sacramentalis. In sum.cap.18. num.55.
Confessio solis duobus sacramentis necessario præmittenda. De pœn. dist. 5. in princ. glo.su.ter.par.nu.41.
Confessio quæ & quomodo iteranda. In sum. cap.9.

Con-

Con-

Dolus

E

Eleemo-

Emptio

nere ad faciendam restitutionem, & circa hos reseruare sibi absolutionem. In sum. cap. 17. num. 92.

Episcopus potest compellere subditos ad audiendam concionem in propria parochia, non autem Missam. In sum. cap. 21. num. 5.

Episcopus vel Notarius accipiens plus pro instrumēto quo de maiori ordine datur fides, committit Simoniam. In sum. cap 23. num. 101. Inf. 11. & In Nouo num. 102. & cap. 25. num. 54.

Episcopus quando possit hospitalis vel Ecclesiæ bona in alium pium vsum conuertere. In sum. cap. 25. num. 67. In fine. & De spol. cler. §. 2. num. 5.

Episcopus non potest concedere indulgentiam pro opere extra Episcopatum faciendo, neq; non subdito, nisi in tribus casibus. De Indulg. Not. 31. num. 12. &c.

Episcopus non committit simoniam accipiens famulum, constituta certa mercede; donec ei beneficium conferat. In sum. cap. 25. num. 113.

Episcopus non potest excommunicare extra suum Episcopatum, etiam suos subditos nisi &c. In sum. cap. 27. num. 6. 272. Resp. 9. & In Nouo num. 273.

Episcopus quando possit punire & excommunicare non sibi subditum delinquentem in suo territorio. Cap. Accept. oppos. 8. num. 5.

Episcopus non tenetur audire quotidie Missam. In sum cap. 21 num 2. & cap. 25. nu. 87.

Episcopus concedendo casus sibi reseruatos, nō videtur concedere absolutionem à censuris sibi reseruatis. In sum. cap. 27. num. 255. Dico 6. & In Nouo num. 261. Dico. 10. & De pœnit. dist. 6. cap. 1. in princ. num. 61.

Episcopus non potest obijcere presbytero crimen suum, si non possit id probare. De Iudicijs In Rub. num. 56. & De pœnit. dist. 1. cap. quis aliquando. §. non tibi dico. num. 15.

Episcopus rem Ecclesiæ iusta de causa alienare potest. De spol. cler. §. 2. num. 5.

Episcopus non potest profanare lapides, vel ligna Ecclesiæ. De spol, cler. §. 18. num. 11.

Episcopi vel inquisitores qui odio vel amore &c. imponunt male alicui aliquam hæreticam prauitatem, quando sint excommunicati. In sum. cap. 27. num. 100. & De pœnit. dist. 1. cap. cogitationis num. 7. &c.

Episcopus an possit administrare Episcopatū, si ante sex menses non ostendit literas prouisorias capitulo. Cap. Accepta oppos. 8. num. 12. &c.

Episcopus ingrediens monasterium monialiū. sibi non subditum, incurrit excommunicationem. De Reg. Com. 4. num. 39.

Episcopus tenetur cogere suos clericos, vt seruent canones antiquos de vestitu, victu, incessu &c. De Reg. Com. 4. num. 27.

Episcopus si iubeat vnum & inquisitor contrarium, tum Iudex secularis supersedere debet. In sum. cap. 27. num. 135.

Episcopus quando possit absoluere ab excommunicatione Papæ reseruatæ, & à canone, siquis suadente diabolo &c. In sum. cap. 27. num. 88. &c.

Episcopus confirmando sic vel sic peccat. In sum. cap. 22. num. 9. & De pœnit. dist. 5. in princ. ter. par. glos. num. 38.

Episcopus peccat non monendo confirmandos vt confiteantur, vel habeant contritionem. De pœnit. dist. 5. in princ. ter. par. glos. num. 37. &c.

Episcopus accipiens dona vt ordinaret vel conferret beneficium & similia, si non contulit, tenetur restituere dona danti, & non pauperibus. In sum. cap. 17. num. 30. In fine.

Episcopi qua ratione in Hispania nō testantur. De Red. Eccle. q. 3. mon. 4. num. 1.

Episcopo non licet præcipere vt nemo accipiat minorem quantitatem pretij pro missa. In sum. cap. 23. num. 106.

Episcopus ordinans clericum religiosum ante professionem solemnem, est suspensus. In sum. cap. 27. num. 158.

Episcopus & prælatus exemptus possunt sibi eligere confessarium. De pœnit. dist. 6. cap. placuit num. 29. 38.

Episcopi de depositione solus Papa cognoscit. De pœnit. dist. 1. cap. verbum num. 2.

Episcopus qui gentibus est prædicaturus potest accipere monachum in suo adiutorio, cum licentia & consensu suorum prælatorū. De pœnit. dist. 6. cap. placuit num. 60.

Episcopum electum & confirmatum sed non consecratum percutiens, non incurrit Bullā Cœnæ. In sum. cap. 27. num. 67. Decl. 8.

Episcopus electus & confirmatus repellitur ab Episcopatu; si ante consecrationem fiat inhabilis. De Rescript. cap. si quando except. 10. num. 13.

Episcopo casus reseruati quot. In sum. cap. 27. num. 256. 259. & In Nouo num. 262.

Episcoporum in concurrentes fraus. Mis. num. 98. & In Nouo Mis. 40. num. 11.

Prædicatorũ, vel Minorũ &c. In sum. ca. 27. num. 109. & cap. Inter verba 2. conc. nu. 16.

Excommunicatio contra infamantes ordines approbatos, non ligat infamantes personas ordinum particulares. In sum. cap. 27. num. 109. & cap. Inter verba 2. concl. num. 16.

Excommunicatio contra scribentes famosum carmen, vel libellum contra ordines Sancti Francisci & Sancti Dominici. In sum. cap. 27. num. 109. & cap. Inter verba 2. concl. num. 16.

EXCOMMVNICATIONES Papæ reseruatæ in Bulla cœnæ.

1 Excommunicatio in hæreticos. In sum. cap. 27. num. 55.
2 In schismaticos. In sum. cap. 27. num. 56. 117.
3 In Appellantes ad futurum concilium. In sum. cap. 27. num. 58. 110.
4 In Piratas. In sum. cap. 27. num. 59. & De Iudæis Not. 11. num. 2. 6.
5 In accipientes naufragorum bona. In sum. cap. 27. num. 60. 117. quando vero liget hæc excommunicatio vide. cap. 17. num. 98.
6 In Imponentes noua pedagia. In sum. cap. 27. num. 61. 115. 118. &c. 128. & cap. 17. nu. 203. Rogatus.
7 In falsarios Bullarum seu literarum apostolicarum. In sum. cap. 27. num. 62. 117. quando vero falsarius Bullarum sit excommunicatus, vide cap. 17. num. 168.
8 In deferentes arma Turcis. In sum. cap. 27. num. 63. & De Iudæis Not. 1. num. 1. & Not. 4. num. 11. Not. 7. num. 17. 23. & Not. 10. nu. 38. & Not. 11. In fine. glo. 2. num. 1. & glos. 5.
9 In Impedientes necessaria Romam adducentes. In sum. cap. 27. num. 64.
10 In male tractantes Romipetas vel alios venientes & recedentes à Curia. &c. In sum. ca. 27. num. 65. &c.
11 In vsurpantes sibi iurisdictionem in vrbe. In sum. cap. 27. num. 66.
12 In Iniurios Cardinalium. In sum. cap. 27. num. 67. 96. &c.
13 In Impedientes cursum causarum curiæ. In sum. cap. 27. num. 68.
14 In vsurpantes fructus &c. In sum. cap. 27. num. 69. 129.
15 In laicos cognoscentes de criminibus clericorum. In sum. cap. 27. num. 70. 118.
16 In occupantes bona sedis apostolicæ. In sum. cap. 27. num 71. &c.
17 In male absoluentes à censuris Bullæ, quæ tamen non est particulariter reseruata. In sum. cap. 27. num. 72.

EXCOMMVNICATIONES Reseruatæ Papæ extra Bullam Cœnæ.

1 Excommunicatio in canonum transgressores. In sum cap. 27. num. 75.
2 In percussorem clerici. In sum. cap. 27. num. 76.
3 Excommunicatio lata à delegato lapso anno. In sum. cap. 27. num. 93.
4 In falsarios. In sum. cap. 27. num. 93.
5 Excommunicatio lata ab episcopis in habentes bullas falsas &c. In sum. ca. 27. nu. 93.
6 In clericos admittentes excommunicatos à Papa. In sum. cap. 27. num. 93.
7 In Incendiarios post denuntiationem &c. In sum. cap. cap. 27. num. 94.
8 In sacrilegos infringentes ecclesias. In sum. cap. 27. num. 94.
9 In male eligentes Senatorem Romanum. In sum. cap. 27. num. 95.
10 In clericos soluentes talias, sed reuocata fuit. In sum. cap. 27. num. 96.
11 In insequentes Cardinales. In sum. cap. 27. num. 96. &c. 167.
12 In vexantes excommunicantium cognatos &c. In sum. cap. 27. num. 98.
13 In Inquisitores male procedentes. In sum. cap. 27. num. 100. & De pœnit. dist. 1. cap. 2. cogitationis num. 7. &c.
14 In Religiosos absq; facultate administrantes certa sacramenta, & absoluentes à casibus iure reseruatis, vel à culpa & pœna, sine facultate. In sum. cap. 27. num. 101.
15 Continetur in Bulla cœnæ. num. 102.
16 In facientes eligere sepulturas in sua ecclesia. In sum. cap. 27. num. 103.
17 In eos qui cogunt celebrare in locis interdictis. In sum. cap. 27. num. 104.
18 In absoluentes per cõfessionalia Sixti quarti. In sum. cap. 27. num. 105.
19 In exenterantes mortuos. In sum. cap. 27. num. 105.
20 In dantes vel accipientes ob ingressum Monasterij. In sum. cap. 27. num. 105. &c.
21 In committentes Simoniam in ordine vel beneficio. In sum. cap. 27. num. 106. & cap. 23. num. 111.

22 In eos

EXCOMMUNICATIONES *Episcopis reseruatæ.*

EXCOMMUNICATIONES *partim Episcopis, partim Papæ, vel neutri reseruatæ.*

EXCOMMUNICATIONES *nemini reseruatæ.*

EXCOMMUNICATIONES *lib. 6. Decretalium nemini reseruatæ.*

&c. In sum.cap.27.num.124.

17 In facientes se metu absolui à censuris. In sum.cap.27.num.125.

18 In fingentem aliquid quo Iudex vadat ad mulierem vt accipiat testimonium. In sum. cap.27.num.125.

19 In Compellentes submittere bona Ecclesiastica.In sum.cap.27.num.126.

20 In Inuentores nouarum religionū. In sum. cap.27.num.127.

21 In exigentes ab Ecclesiasticis portoria siue pedagia.In sum.cap.27.num.128.

22 In sic impedientes iurisdictionem ecclesiasticam.In sum.cap.27.num.69.129.

23 In dominos prohibentes subditis vendere, vel emere à clericis &c.In sum.ca.27.nu.30.

24.& 25 In Religiosos temere habitum deserentes,& quis nam dicatur temere habitum relinquere.In sum.cap.27.nu.131.

26 In religiosos ad studia sine licentia euntes. In sum.cap.27.num.116.132.

27 In doctores docentes leges Religiosos. In sum cap.27.num.134.

28 In sepelientes hæreticos.In sum.cap.27.nu. 134.

29 In Iudices non auxiliantes contra hæreticos.In sum.cap.27.num.135.

29 In Interficientes per assassinos, & quis nā hic intelligatur per assassinum. In sum. cap. 27.num.135.

30 In permittentes fœneratores. In sum.cap. 27.num.136.

31 In dantes represalias contra ecclesiasticos. In sum.cap. 27.num.136.

32 In negligentes persequi iniurias Cardinalibus factas.In sum.cap.27.num.136.

EXCOMMVNICATIONES Clementinarum nulli reseruatæ.

33 & prima Excommunicatio Clementinarum in frangentes sequestrum, vel impedientes &c.In sum.cap.27.num.137.

34 In sepelientes in loco sacro interdicto &c. aut interdictos nominatim, vel excommunicatos publicos, aut vsurarios manifestos. In sum.cap.27.num.137. qui vero intelligitur per sepelientes vide num.51.& 137.Decla.5.

35 In Religiosos qui sibi appropriāt decimas. In sum cap.27.num.138.

36 In Religiosos adeuntes aulas animo nocendi prælatis.In sum.cap.27.num. 139. & De pœnit.dist.1.cap.cogitationis num 8.

37 In Monachos habentes arma in Monasterio.In sum cap.27.num.139.

38 In Impedientes visitationem monialiū.In sum.cap.27.num.140.

39 In Imitantes statum Beghinarum. In sum. cap.27.num.140.

40 In contrahentes matrimonium in sex casibus.In sum.cap.27.num.141.

41 In Inquisitores &c. In sum. cap. 27. num. 100.142.& De pœnit.dist.1. cap. cogitationis num.7.&c.

42 In facientes statuta ad soluendum vsuras. In sum.cap.27.num.143.

43 In mendicantes accipientes nouas domos, vel noua loca ad habitationem &c. In sum. cap.27.num.144.

44 In Religiosos dissuadentes decimas. In sum.cap.27.num.145.

45 In Religiosos negligentes suadere decimas. In sum.cap.27.num.145.

46 In Religiosos non seruantes interdictum. In sum.cap.27.nu.146.& De Rescript. cap. cum contingat Rem.2.num.39.&c.

47 In Impugnantes litteras papæ electi antequam coronetur.In sum. cap.27.num. 147.

48 In Interpretantem Clementinam, EXI V I. In sum.cap.27.num.147.

49 In Bizochos aut beghinos. In sum. cap. 27. num.148.

50 In Imprimentes libros præsertim de sacris rebus sine examine.In sum.cap.27.nu. 148.

51 In Impedientes Nunciorum receptationem.In sum.cap.27.num.149.

52 In alienantes vel locantes bona ecclesiastica &c.extra casus iure permissos;varie tamē seruatur in uarijs locis.In sum.cap.25.num. 130.& cap.27.num.149.& De Alie. rer. eccle.& spol.cler.num.21.&.§.4. num.1.

53 In mulierum raptores,ac illis consilium,auxilium, & fauorem præbentes.In sum. cap 27.num.150. quis vero dicatur Raptor vide. cap. 16. num 3.

54 In cogentes ad matrimonium minus liberum.In sum.cap.27.num.150.

55 In cogētes virginem vel aliam quamcumque mulierem ingredi monasterium, & qui consilium,auxilium,vel fauorem in id dederint.In sum.cap.27.num.150.

56 In Impedientes virginem vel aliam mulierem habentem veli accipiendi voluntatem. &c.In sum.cap.14.num.17.& cap.27.num. 150.

57 In

Excom-

Finis

FORMA

FORMA concedendi indulgentias quæ? De Indulgen. Not 30. num. 17. &c. forma dat esse rei. De Alie. rer. Eccle. & spol. cler. num. 8.

FORNICANDI desiderium & delectationem morosam habens, quale peccatum; vide verbo Delectatio morosa.

Fornicandi desiderium habitum in Ecclesia, an sacrilegium. De pœnit. dist. 5. cap. consideret in princ. num. 21.

Fornicanti presbytero quæ pœnitentia danda. De pœnit. dist. 5. cap. falsas num. 3. &c.

Fornicarius clericus, vel concubinarius, quando suspensus, & irregularis. In sum. cap. 25. num. 77. & cap. 27. num. 154. 248.

Fornicari in monasterio vel dormitorio Religiosorum, non facit sacrilegium. In sum. cap. 16. num. 3. Interrog. autem.

Fornicari cum muliere in vno actu bis, duplex est peccatum. In sum. cap. 6. num. 17.

Fornicari cum consanguinea vxoris suæ, impedit petitionem debiti coniugalis, tenetur tamen reddere. In sum. cap. 16. num. 35.

FORNICATIONIS prohibendæ tota ratio non cessat, bona prolis educatione. De Iudicijs in Rub. num. 76. Ad. 3.

FORTIA facta ob honorem aut pudorem sunt peccata. De fin. hum. num. 31.

FORTIS est vt mors dilectio, vt intelligatur &c. De pœnit. dist. 2. cap. valida. num. 2.

FORVM exterius multa ad euitanda maiora mala permittit, quæ conscientia non admittit De spol. cler. §. 11. num. 4.

FRATER tenetur soluere debita honesta fratris facta in studio cum licentia patris, pro sua parte. In sum. cap. 17. num. 162.

Fratres nos omnes esse credimus, sed incogitanter. De Hor. can cap. 19. num. 103.

Frater an sit magis diligendus quam vxor, vide verbo Vxor.

Fratres ordinum mendicantium migrantes ad non mendicantes sunt excommunicati, & etiam eos admittentes. In sum. cap. 27. num. 107. excom. 22.

FRATERNA correctio, vide verbo Correctio fraterna.

FRAVS quid? & est species doli. In sum. ca. 17. num. 177. & cap. 23. num. 77.

FREQVENS allocutio cum monialibus est prohibita, & quæ dicatur talis, & quas pœnas inducat. De Reg. com. 4. num. 61. 67. & De pœnit. dist. 5. cap. 1. consideret nu. 43.

Frequenter fit quod bis fit. De pœn. dist. 5. cap. consideret in princ. num. 43.

FRVCTVS restituere cui & quando, vide verbo Restitutio, præter infrascripta.

Fructus beneficij restituendos pauperibus, an sibi quisque pauperi retinere possit. In sum. cap. 25. num. 122. In fine & cap. 17. num. 93. 171. & De Hor. can. cap. 7. num. 33. &c. & De Redit. Eccle. q. 3. mon. 25. num. 2.

Fructus pignoris, vide verbo Pignus, præter infrascripta.

Fructus beneficiorum male dispẽsans peccat, & tenetur ad restitutionem. In sum. cap. 17. num. 94. & cap. 23. num. 74. & In Nouo num. 75. & De Red. Eccle. q. 1. mon. 20. nu. 1. &c. & mon. 19. num. 6. & q. 3. mon. 15. num. 1. & mon. 17. num. 6. Cætera vide verbo Beneficiarius.

Fructus beneficij per datam piccolam dati cuius. De Rescript. cap. si quando in Auct. num. 23.

Fructus collecti ex pignore quos non colligebat debitor nec colligere cogitabat, an restituendi. In sum. cap. 17. num. 216.

FRVGIFERA est res apta fructum ferre, licet non ferat. De vsuris num. 112.

FRVITIONE eadem est fruendum Deo, Summa Trinitate & personis eius, & licet beatus intuens essentiam Dei non possit frui ea non fruendo actu personis omnibus Trinitatis, posset tamẽ viator sanctè frui actu essentia, non fruendo actu personis Trinitatis, & è contrario modo virtualiter fruatur eis. De Hor. can. cap. 22 num. 16. & Misc. 51. nu. 7. &c.

Fruitio Dei proprie quid. & eam præcedunt saltem natura, cognitio & amor eiusdem. De Hor. can. cap. 22. num. 16. & Misc. 51. num. 6. &c. 8. &c. In Nouo.

FRVMENTVM vel aliquid aliud vendere pretio quo valebit tali mense, quando liceat. In sum. cap. 17. num. 237. & In Nouo num. 239.

Frumenti caritatem desiderare, an liceat Religioso. In sum. cap. 20. num. 3. & In Nouo num. 22.

Frumentum vel aliquid aliud debitum qui nõ petit donec pluris valeat, an peccet. In sum. cap. 17. num. 225.

FVCVS, præter infrascripta, vide verbo Ornans se, Ornare, vel Ornatus.

Fuco vti ad augendam pulchritudinem quale sit peccatum. In sum. cap. 14. num. 26. & In Nouo num. 27. & cap. 23. num. 20.

Fucos

G

H

Horis

I

Intel-

Intel-

Iudica-

K

L

M

sum. cap.25. num.111. & De Hor.can. cap. 20.num.52.

Missam celebrans tenetur nominatim orare pro Papa, Antistite, & Rege suo. In sum.cap. 25.num.111. Dico 3. & De Hor.can.cap.19. num.98.

Missa quæ continuanda etiam præsente excom municato specialiter nō denunciato. In sum. cap.27. num.33.&c. & De Hor. can.cap.16. num.59.

Missam celebrans vel communicans non confessus, quando peccet. In sum.cap. 7. num. 6. & cap.21. num.49. & cap.25. num.76.& De pœnit. dist.6. cap.1. §. sacerdos.nu.21.

Missam celebrans in peccato mortali, duplex peccatum committit. De pœnit.dist.6. cap. 1. §. sacerdos. num.10.

Missam celebrans si post inchoatam meminit se suspensum, excommunicatum, vel irregularem esse; non peccat nec ob id nouam irregularitatem incurrit. In sum.cap.25.num. 75. & De Hor. can. cap.16. num.57.&c.

Missam ad dicendam quotidie de Beata virgine per obligationem, vt intelligatur. In sum. cap. 25. num.134.

Missæ errores qui, & quomodo euitentur. In sum. cap.21. num.10. & cap.25. num.91.

Missam celebrans sic sumat reliquias calicis, patenæ, & oris, & quomodo suppleat defectum vini. In sum. cap.25. num.86.90. &c.

Missam celebrans quid faciet effundēs sanguinem in Missa, vel si ei aliquid aliud euenerit. In sum. cap.25. num.89.

Missam celebrans non ieiunus peccat mortaliter. In sum. cap.25. num.75.

Missam quis irregularis vel excōmunicatus &c. iuste dicat. In sum. cap.27. num.239.

Missam celebrans in Ecclesia polluta, vel super ara enormiter fracta, aut non consecrata, aut consecrata sed quæ hostiam & calicem non capiat, peccat mortaliter, sed non fit irregularis. In sum.cap.25. num.83.&c.& De pœnit. dist 7. cap. si quis autem. num.40.

Missam die dominica concurrente cum alio festo obseruando non audire, duplex est peccatum. In sum. cap. 11. num.4. Dico 5.

Missam non celebret clericus ignotus, neque vllus extra locum sacrum, neque in Ecclesia interdicta. In sum. cap.25. num.68. 82.

Missam celebrans etiam timore mortis sine lumine, aut aqua, vel sine alijs necessarijs, vel in pane & vino corruptis peccat. In sum. ca. 25. num.84.&c.

Missa dum dicitur, quando liceat recitare Horas, vel Rosarium siue Coronam. In sum. cap.21. num.8. de Hor. can. cap.16. nu.71.

Missam facere tenetur etiam simplex sacerdos saltem ter vel quater in anno. In sum. cap. 25. num.88. pec.21.

Missa vna singulis hebdomadis licita in interdicto speciali. In sum. cap. 27. num.173.

Missa pro dicenda non debet statui quid certum, vt non minus eo detur. In sum.cap.23. num.106.

Missæ triplicis faciendæ die Natiuitatis, quis optimus modus. In sum. cap.25.num.87.

Missa ab audiēda quæ causa familiam vel mulierem menstruosam vel viduam excuset, & an interdictum. In sum. cap.21. num 3.&c. 9. & cap. Inter verba prael.3. num.4.Inf.3.

Missæ ab auditione excusatus, non tenetur alio supplere &c.In sum.cap.21. num.7.

Missę & diuinorum cantui nulla lascina & profana miscenda. In sum. cap.21. num.10. In fine.

Missam celebrans si est inuasus potest armis sumptis se se defendere, & etiam occiso inimico continuare Missam. De Reg. Com.3. num.51.

Missæ quas quidam siccas appellant vt licitæ. Mis. num.127. & In Nouo Mis.88. num.1.

Missa sicca non est incipienda post missam integram nondum omnino finitam. Mis.num. 127. & In Nouo Mis.89. num.1.

Missa sicca in litanijs ad loca longinqua sic inferi solita. Mis. num. 127. & In Nouo Mis. 89. num.2.

Missæ siccæ celebrandi modus & ordo. Mis. nu. 127. & In Nouo Mis.89. num.3.

Missæ siccæ loco fluctuante dicendi modus. Mis. num.127. & In Nouo Mis.90.num.1.

Missa in sicca vt omittenda illa quæ sacramentum præsupponunt. Mis. num.127.& In Nouo Mis. 90.num.2.

Missa sicca cur, quando, & quomodo coram infirmo dicenda. Mis. num.127.& In Nouo Mis. 91. num.1.

Missa vt audiatur in propria Parochia nō potest Episcopus præcipere, secus de concione. In sum. cap.21. num.5.

Missam concubinarij audire vt sit mortale, & cur melior boni sacerdotis quam mali. In sum. cap.25. num.78. &c.

Missæ triplex valor quis, cui applicādus, & quid de vna dicta pro multis. In sum. cap.25. num.92.

N

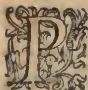

Obliga-

Officium

OR-

P

Papa

Papa non potest profanare consecrata benedictione constitutiua sacri, antequam definat esse talia. De spol. cler.§.18. num.10.

Papa lege naturali prohibetur alienare bona Ecclesiastica, vel reditus eorum, sine iusta causa. De spol. cler.§.2. num.2.4. & §.3.nu. 1.&c. & §.4. num.2. &c. & De Indulg. Not.15. num. 2. & De Redit. Eccle. q. 1. mon.40. num.6. 10.

Papa in Missarum solemniis cur vbiq; semper pallio vtatur, alij vero Prælati minime. De spol. cler.§.11. num.7.

Papa & Monarcha voluntates donantium mutare potest cum iusta causa. In sum. cap.12. num.78. & De spol. cler. §.3. num.2. & De Red. Eccle.q.1.mon.50.num.5.&c.& mon. 59.num.3.&c. & mon.60. num.1.

Papæ debentur fructus Ecclesiarum, mensarum Patriarchalium, Metropolitanorum, &c. à die vacationis vsque ad diem prouisionis. De spol. cler.§.6. num.7.

Papa potest auferre Episcopatum vni, non autem omnibus simul. De spol. cler.§.3.num. 1.Pacit.3.

Papæ non licet alienare bona stabilla Ecclesiæ pro soluendis debitis contractis dum in minoribus existebat. De spol. cler.§.2.num.6.

Papa habenti vnum beneficium sufficiens, dās aliud non dispensat. De Hor. can. cap.22. num. 64. & Mis. num.10. & In Nouo. Mis. 61. num.2.

Papa non errat in his quę sunt fidei & morum. De Iudicijs Not.3. nu.46. & De Reg.Com. 4. num.20.

Papa à quo, & qua potestate absoluatur. In sum. cap.27. num.260. In Nouo.& De pœnit. dist.6. cap. placuit. num.9. 15. &c.

Papa præbens aliquid alicui quem scit iure humano ad id inhabilem, ipso facto sine alia dispensatione facit eum habilem. In sum. præl.9. num.14. & cap. 25. num. 74. & De Rescript. cap. si quando Except.10. num.3. & Mis. num.64. & In Nouo Mis.35.num.3.

Papa potest dispensare super Horas canonicas. De Hor. can. cap.11. num.31.

Papa dispensare potest in matrimonio rato & non consummato, cum causa iusta. In sum. cap.22. num.21. & De pœnit. dist 1 cap.diuortium num.4. &c.

Papa solus dispensat super voto solemni, & alijs quinque. In sum. cap.12. num.75.

Papæ potestas alienandi est diuersa à facultate aliorum Prælatorum. In sum.cap.25. num. 74. & De spol. cler.§.2. num.5. &c.

Papa seu Prælatus vel dominus conferendo beneficium vel officium indigno peccat, & tenetur ad restitutionem. In sum. cap.17.nu. 96. & De Red. Eccle.q.2. mon.23.num.1.

Papa vel princeps transgrediendo suas leges sine causa cur peccet. De Rescript.cap.si quādo Except.8. num.12. &c.& De spol.cler.§. 3. num.8. & De Red. Eccle. q. 1. mon. 20. num.5.

Papæ electioni factæ etiam à duabus Cardinalium partibus contradicitur, si sit furiosus. De Rescript. cap. si quando Except.10. num.4.

Papa non reseruat sibi casus sine censura; qua sublata cessat reseruatio, secus Episcopus. In sum. cap.27.num.254.& In Nouo num. 261.

Papa non incurrit simoniam prohibitam iure humano, & liberat eum cum quo ea vtitur. In sum.cap.23.num. 108. 111. Dico. 10.& De dat.& promis.num.17.

Papæ literas falsificans incurrit Bullam cœnæ, & quid si tantum literam. In sum. cap. 17. num.169.& cap.27.num.62.

Papæ literas impugnantes etiam antequam coronetur, sunt excommunicati. In sum. cap. 27.num.147.

Papæ lex quando liget Reges & omnes eis subditos. De vsuris.num.106.&c.

Papæ narranti vt credatur. De Rescript. cap. si quando except.8.num.5.

Papæ commentanti non creditur sic vt legem ferenti. De vsuris.num.49.

Papæ & Concilij an sit eadem potestas. De Iudæis Not.11.In fine glo.vlt.num.28.&c.

Papa an possit liberare suos non subditos à pœna seculari suorum dominorum. De Iudæis Not.1. num. 13.

Papa cum quid vult esse infectum, irritat consequentia illud. Cap. Accepta.oppos.8.nu.16.

Papæ vel Monarchæ dispensatio est triplex, alia iusta & valida, alia nec iusta nec valida, alia iniusta sed valida. In sum.præl.9. nu. 11. &c. & cap. 12.num. 57. 76. & cap. 23. num. 44. & De spol.cler.§.3.num.1.8. & De Rescript. cap.si quando except.9.num.12.&c.

Papa an possit dispensare in voto solemni paupertatis vel castitatis. De Reg.Com. 2. num. 17.& De Red.Eccle.q.1.mon. 9. num. 3. & & mon.55.num.10.

Papa licet. dispensare possit super voto & iuramento, non tamen super confessionis secreto.

Noto-

Obliga-

Oratio,

OR-

P

Papa

Papa non potest profanare consecrata benedictione constitutiua sacri, antequam definat esse talia. De spol. cler. §.18. num.10.

Papa lege naturali prohibetur alienare bona Ecclesiastica, vel reditus eorum, sine iusta causa. De spol. cler. §.2. num.2. 4. & §.3. nu. 1. &c. & §. 4. num. 2. &c. & De Indulg. Not.15. num. 2. & De Redit. Eccle. q. 1. mon.40. num.6. 10.

Papa in Missarum solemnijs cur vbiq; semper pallio vtatur, alij vero Praelati minime. De spol. cler. §.11. num.7.

Papa & Monarcha voluntates donantium mutare potest cum iusta causa. In sum. cap.12. num.78. & De spol. cler. §.3. num.2. & De Red. Eccle. q.1. mon.50. num.5. &c. & mon. 59. num.3. &c. & mon.60. num.1.

Papae debentur fructus Ecclesiarum, mensarum Patriarchalium, Metropolitanorum, &c. à die vacationis vsque ad diem prouisionis. De spol. cler. §.6. num.7.

Papa potest auferre Episcopatum vni, non autem omnibus simul. De spol. cler. §.3. num. 1. Pacit.3.

Papae non licet alienare bona stabilia Ecclesiae pro soluendis debitis contractis dum in minoribus existebat. De spol. cler. §.2. num.6.

Papa habenti vnum beneficium sufficiens, dās aliud non dispensat. De Hor. can. cap.22. num.64. & Mis. num.10. & In Nouo. Mis. 61. num.2.

Papa non errat in his quę sunt fidei & morum. De Iudicijs Not.3. nu.46. & De Reg. Com. 4. num.20.

Papa à quo, & qua potestate absoluatur. In sum. cap.27. num.260. In Nouo. & De poenit. dist.6. cap. placuit. num.9. 15. &c.

Papa praebens aliquid alicui quem scit iure humano ad id inhabilem, ipso facto sine alia dispensatione facit eum habilem. In sum. prael.9. num.14. & cap. 25. num. 74. & De Rescript. cap. si quando Except.10. num.3. & Mis. num.64. & In Nouo Mis.35. num.3.

Papa potest dispensare super Horas canonicas. De Hor. can. cap.11. num.31.

Papa dispensare potest in matrimonio rato & non consummato, cum causa iusta. In sum. cap.22. num.21. & De poenit. dist 1 cap. diuortium num.4. &c.

Papa solus dispensat super voto solemni, & alijs quinque. In sum. cap. 12. num.75.

Papae potestas alienandi est diuersa à facultate aliorum Praelatorum. In sum. cap.25. num. 74. & De spol. cler. §.2. num.5. &c.

Papa seu Praelatus vel dominus conferendo beneficium vel officium indigno peccat, & tenetur ad restitutionem. In sum. cap.17. nu. 96. & De Red. Eccle. q.2. mon.23. num.1.

Papa vel princeps transgrediendo suas leges sine causa cur peccet. De Rescript. cap. si quādo Except.8. num.12. &c. & De spol. cler. §. 3. num.8. & De Red. Eccle. q. 1. mon. 20. num.5.

Papae electioni factae etiam à duabus Cardinalium partibus contradicitur, si sit furiosus. De Rescript. cap. si quando Except.10. num.4.

Papa non reseruat sibi casus sine censura; qua sublata cessat reseruatio, secus Episcopus. In sum. cap.27. num.254. & In Nouo num. 261.

Papa non incurrit simoniam prohibitam iure humano, & liberat eum cum quo ea vtitur. In sum. cap.23. num. 108. 111. Dico. 10. & De dat. & promis. num.17.

Papae literas falsificans incurrit Bullam coenae, & quid si tantum literam. In sum. cap. 17. num.169. & cap.27. num.62.

Papae literas impugnantes etiam antequam coronetur, sunt excommunicati. In sum. cap. 27. num.147.

Papae lex quando liget Reges & omnes eis subditos. De vsuris. num.106. &c.

Papae narranti vt credatur. De Rescript. cap. si quando except.8. num.5.

Papae commentanti non creditur sic vt legem ferenti. De vsuris. num.49.

Papae & Concilij an sit eadem potestas. De Iudaeis Not. 11. In fine glo. vlt. num.28. &c.

Papa an possit liberare suos non subditos à poena seculari suorum dominorum. De Iudaeis Not.1. num. 13.

Papa cum quid vult esse infectum, irritat consequentia illud. Cap. Accepta. oppos 8. nu.16.

Papae vel Monarchae dispensatio est triplex, alia iusta & valida, alia nec iusta nec valida, alia iniusta sed valida. In sum. prael.9. nu. 11. &c. & cap. 12. num. 57. 76. & cap. 23. num. 44. & De spol. cler. §.3. num.1. 8. & De Rescript. cap. si quando except.9. num.12. &c.

Papa an possit dispensare in voto solemni paupertatis vel castitatis. De Reg. Com. 2. num. 17. & De Red. Eccle. q.1. mon. 9. num. 3. & & mon.55. num.10.

Papa licet dispensare possit super voto & iuramento, non tamen super confessionis secreto.

P

Papa non poteſt profanare conſecrata benedictione conſtitutiua ſacri, antequam definat eſſe talia. De ſpol. cler. §. 18. num. 10.
Papa lege naturali prohibetur alienare bona Eccleſiaſtica, vel reditus eorum, ſine iuſta cauſa. De ſpol. cler. §. 2. num. 2. 4. & §. 3. nu. 1. &c. & §. 4. num. 2. &c. & De Indulg. Not. 15. num. 2. & De Redit. Eccle. q. 1. mon. 40. num. 6. 10.
Papa in Miſſarum ſolemnijs cur vbiq; ſemper pallio vtatur, alij vero Prælati minime. De ſpol. cler. §. 11. num. 7.
Papa & Monarcha voluntates donantium mutare poteſt cum iuſta cauſa. In ſum. cap. 12. num. 78. & De ſpol. cler. §. 3. num. 2. & De Red. Eccle. q. 1. mon. 50. num. 5. &c. & mon. 59. num. 3. &c. & mon. 60. num. 1.
Papæ debentur fructus Eccleſiarum, menſarum Patriarchalium, Metropolitanorum, &c. à die vacationis vſque ad diem prouiſionis. De ſpol. cler. §. 6. num. 7.
Papa poteſt auferre Epiſcopatum vni, non autem omnibus ſimul. De ſpol. cler. §. 3. num. 1. Facit. 3.
Papæ non licet alienare bona ſtabilia Eccleſiæ pro ſoluendis debitis contractis dum in minoribus exiſtebat. De ſpol. cler. §. 2. num. 6.
Papa habenti vnum beneficium ſufficiens, dãs aliud non diſpenſat. De Hor. can. cap. 22. num. 64. & Miſ. num. 10. & In Nouo. Miſ. 61. num. 2.
Papa non errat in his quę ſunt fidei & morum. De Iudicijs Not. 3. nu. 46. & De Reg. Com. 4. num. 20.
Papa à quo, & qua poteſtate abſoluatur. In ſum. cap. 27. num. 260. In Nouo. & De pœnit. diſt. 6. cap. placuit. num. 9. 15. &c.
Papa præbens aliquid alicui quem ſcit iure humano ad id inhabilem, ipſo facto ſine alia diſpenſatione facit eum habilem. In ſum. præl. 9. num. 14. & cap. 25. num. 74. & De Reſcript. cap. ſi quando Except. 10. num. 3. & Miſ. num. 64. & In Nouo Miſ. 35. num. 3.
Papa poteſt diſpenſare ſuper Horas canonicas. De Hor. can. cap. 11. num. 31.
Papa diſpenſare poteſt in matrimonio rato & non conſummato, cum cauſa iuſta. In ſum. cap. 22. num. 21. & De pœnit. diſt 1 cap. diuortium num. 4. &c.
Papa ſolus diſpenſat ſuper voto ſolemni, & alijs quinque. In ſum. cap. 12. num. 75.
Papæ poteſtas alienandi eſt diuerſa à facultate aliorum Prælatorum. In ſum. cap. 25. num. 74. & De ſpol. cler. §. 2. num. 5. &c.
Papa ſeu Prælatus vel dominus conferendo beneficium vel officium indigno peccat, & tenetur ad reſtitutionem. In ſum. cap. 17. nu. 96. & De Red. Eccle. q. 2. mon. 23. num. 1.
Papa vel princeps tranſgrediendo ſuas leges ſine cauſa cur peccet. De Reſcript. cap. ſi quando Except. 8. num. 12. &c. & De ſpol. cler. §. 3. num. 8. & De Red. Eccle. q. 1. mon. 20. num. 5.
Papæ electioni factæ etiam à duabus Cardinalium partibus contradicitur, ſi ſit furioſus. De Reſcript. cap. ſi quando Except. 10. num. 4.
Papa non reſeruat ſibi caſus ſine cenſura; qua ſublata ceſſat reſeruatio, ſecus Epiſcopus. In ſum. cap. 27. num. 254. & In Nouo num. 261.
Papa non incurrit ſimoniam prohibitam iure humano, & liberat eum cum quo ea vtitur. In ſum. cap. 23. num. 108. 111. Dico. 10. & De dat. & promis. num. 17.
Papæ literas falſificans incurrit Bullam cœnæ, & quid ſi tantum literam. In ſum. cap. 17. num. 169. & cap. 27. num. 62.
Papæ literas impugnantes etiam antequam coronetur, ſunt excommunicati. In ſum. cap. 27. num. 147.
Papæ lex quando liget Reges & omnes eis ſubditos. De vſuris. num. 106. &c.
Papæ narranti vt credatur. De Reſcript. cap. ſi quando except. 8. num. 5.
Papæ commentanti non creditur ſic vt legem ferenti. De vſuris. num. 49.
Papæ & Concilij an ſit eadem poteſtas. De Iudæis Not. 11. In fine glo. vlt. num. 28. &c.
Papa an poſſit liberare ſuos non ſubditos à pœna ſeculari ſuorum dominorum. De Iudæis Not. 1. num. 13.
Papa cum quid vult eſſe infectum, irritat conſequentia illud. Cap. Accepta. oppoſ 8. nu. 16.
Papæ vel Monarchæ diſpenſatio eſt triplex, alia iuſta & valida, alia nec iuſta nec valida, alia iniuſta ſed valida. In ſum. præl. 9. nu. 11. &c. & cap. 12. num. 57. 76. & cap. 23. num. 44. & De ſpol. cler. §. 3. num. 1. 8. & De Reſcript. cap. ſi quando except. 9. num. 12. &c.
Papa an poſſit diſpenſare in voto ſolemni paupertatis vel caſtitatis. De Reg. Com. 2. num. 17. & De Red. Eccle. q. 1. mon. 9. num. 3. & & mon. 55. num. 10.
Papa licet diſpenſare poſſit ſuper voto & iuramento, non tamen ſuper confeſſionis ſecreto.

Per-

conscientiæ, nisi &c. In sum. cap. 23. nu. 63. 66. &c & cap. 25. num. 218. & cap. 27. num. 249. Dico. 2. & De Hor. can. cap. 21. num. 49. & De Reg. Com. 4. num. 63. &c. & De dat. & promis. nu. 44. & De pœn. dist. 1. ca. quisquis nu. 3. & dist. 5. in princ. ter. par. glo. num. 23.

Pœna exclusionis à collegio ipso iure incursa, non tenetur quis in conscientia, antequam iubeatur id facere. Ibidem.

Pœna non semper remittitur tota, quoties remittitur culpa. In sum. cap. 3. num. 5. & In Nouo. num. 8.

Pœna sensus, & priuationis visus Dei, differunt. De pœnit. dist. 4. in princ. num. 3.

Pœna demeriti duplex, essentialis, & accidentalis; illa respondet contemptui Dei, hæc operi per eum facto. De pœnit. dist. 1. cap. magna. num. 16.

Pœna purgatorij maior huius seculi, & maior ea quam Christus suscepit. De Hor. can. cap. 20. num 9. & De Indulg. Not. 32. num. 8. & De pœnit. dist. 7. cap. vlt. §. siquis. num. 16. 24.

Pœna purgandarum animarum vt voluntaria. De pœnit. dist. 7. cap vlt. §. si quis nu. 23. &c.

POENITENDUM an sit quoties quis cognoscit se esse in statu peccati mortalis. In sum. cap. 1. num. 31. & In Nouo. num. 27. & De Hor. can. cap. 3. num. 12. &c.

POENITENS ad quam pristinã dignitatem restituatur. De pœnit. dist. 4. cap. diuina. §. sicut ergo. num. 2. & dist. 6. cap. 1. §. quibus. num. 4. &c.

Pœnitens tenetur confiteri sua peccata, non enim sufficit vt ea confessarius sciat. De pœnit. dist. 5. cap. 1. consideret. num. 60. &c.

Pœnitenti, si habeat contrariam opinionẽ confessario, quid agendum, & quid quando vterque dubitat. In sum. cap. 26. num. 4. &c. & De pœnit. dist. 7. cap. si quis autẽ. nu. 54. 66.

Pœnitens an aliquando teneatur statim confiteri vel scribere sua peccata. In sum. cap. 21. num. 35. & De pœnit. dist. 5. cap. fratres. num. 87. &c.

Pœnitenti non necessarium de virtute relicta dolere. De pœnit. dist. 5. cap. consideret. §. defleat. num. 3.

Pœnitens absens potest absolui à censuris & an aliquando à peccatis. In sum. cap. 26. nu. 14.

Pœnitens quantam diligentiam adhibere debeat circa præparationem confessionis. In sum. cap. 9. num. 13. & In Nouo num. 16. & De pœnit. dist. 5. cap. fratres. num. 66. 75.

Pœnitens quomodo confessionem inchoabit. In sum. cap. 10. num. 5.

Pœnitens quando possit confiteri venialia vni, & mortalia alteri. In su. cap. 21. nu. 40. In fine.

Pœnitens quis nam debeat petere facultatem confitendi alteri. In sum. cap. 7. num. 5.

Pœnitens non debet nominare personam cum qua peccauit, neque confessarius id perpeti debet, nisi &c. In sum. cap. 7. num. 2. & cap. 10. num. 6. & De pœnit. dist. 5. cap. consideret in princ. num. 96. 100. 104.

Pœnitens non tenetur ad credendum se nunquam amplius peccaturum mortaliter. In sum. cap. 1. num. 13. & In Nouo num. 9. & cap. 3. num. 3. C. & In Nouo num. 13.

Pœnitens si animo tacendi peccatum, nisi interrogetur, accedat ad confessionem peccat mortaliter, & tenetur confiteri hunc animũ. In sum. cap. 10. num. 6. & cap. 21. num. 39.

Pœnitens non satisfacit præcepto de confitendo semel in anno, si confiteatur animo non abstinendi à peccatis, vel si sua culpa non fuit absolutus. In sum. cap. 10. num. 4. & De pœnit. dist. 6. cap. placuit. num. 182. &c.

Pœnitens putans se mortaliter peccasse, si non recordatur in specie; tenetur confiteri in genere. In sum. cap. 10. num. 7.

Pœnitens quando debeat confiteri confessario ignoto, aut mutato nomine, vel habitu. In sum. cap. 7. num. 5. & De pœnit. dist. 5. cap. 1. in princ. num. 97.

Pœnitenti necessarium est propositum satisfaciendi Deo in hac vita, vel in purgatorio. In sum. cap. 3. num. 2. & cap. 26. num. 20. & De pœnit. dist. 3. cap. satisfactio. num. 1. &c. & dist. 5. cap. consideret. §. ponat. num. 6. & cap. contrarium. num. 17. &c.

Pœnitenti pro se & contra se in foro conscientiæ creditur. In sum. cap. 17. num. 250.

POENITENTIA solemnis vt impediat matrimonium. In sum. cap. 22. num. 74. Imp. 11. Pec. 6.

Pœnitentia quid generaliter; & aliqua sine dolore, & aliqua cum eo. In sum. præl. 10. num. 1. & De pœnit. dist. 1. in princ. præl. num. 3. &c. dist. 3. cap. pœnitentia 1. num. 2. 4. & cap. pœnitentia. 2. num. 2.

Pœnitentia verbũ æquiuocũ quatuor significat, virtutẽ, actũ pœnitendi, Sacramentũ pœnitentiæ, & pœnã in eo iniunctã. In sum. præl. 10. num. 1. &c. & De pœnit. dist. 1. In princ. præl. num. 4.

Pœnitentiæ Sacramentum quid, & quotuplex, & quæ partes eius, & per quæ verba institutum. In sum. præl. 10. num. 3. &c. & cap. 22.

S num.

Præ-

aur.

QVAE-

Q

VAESTORES criminum curdicti parricidorum. De pœnit cap. serpens. num. 3.

QVAESTORVM nomen, vsus, & officium, sublatum. Mis. 66. num. 2. In Nouo.

Quæstores Indulgentiarum quales, & quibus legibus cõtraeant. De Indulgen. Not. 31. num. 46.

Quæstoribus sublatis an quæri possit ostiatim. Mis. 66. num. 4. In Nouo.

Quæstus turpis reliquiarum quis nam sit. In sum. cap. 17. num. 169. Pec. 54. & In Nouo Pec. 62.

Quæstus quærere ex meretricio peccatum est mortale. In sum. cap. 17. num. 195. B.C.D. & In Nouo In fine ex his sequitur.

QVALITAS iuncta verbo iuxta eius tempus intelligitur. In sum. cap. 27. num. 250. Dico 12. & In Nouo num. 255.

QVANTITAS damni vel debiti restituenda si est certa, si vero incerta ad arbitrium boni viri. In sum. cap. 17. num. 27. 47. &c.

Quantitas furti quanta requiratur ad causandum peccatum mortale. In sum. cap. 17. nu. 3. A. F. & in Nouo num. 2. 4.

R

ANCOR & odium duplex; & qui eum habet ad quid teneatur. In sum. cap. 14. num. 25.

Rancor & odium quando mortalia. In sum. cap. 23. num. 125. Inf. 2.

RAPINA est vi aliquid accipere, & differt à furto. In sum. cap. 17. num. 95.

RAPTOR mulieris quis dicatur. In sum. cap. 16. num. 3.

Raptores mulierum & eis consilium, auxilium, fauorem præbentes; excommunicationem incurrunt. In sum. cap. 22. num. 74. & cap. 27. num. 150.

RAPTVS vt impediat matrimonium. In sum. cap. 22. num. 74. & cap. 27. num. 150.

RATIO necessario concludens lex est, nec refert an sit immediata vel non; dum concludat. De Iudæis Not. 10. num. 14. &c.

RATVM habere suo nomine factum quis dicatur ad incurrendas censuras, & ad restitutionem. In sum. cap. 17. num. 133. & cap. 27. num. 233.

REATVS quid proprie, & ad quid trāsferatur. In sum. præl. 7. num. 25. &c. & In Nouo num. 21. &c. & De Indulg. Not. 10. num. 4. &c.

Reatus pro obligatione ad pœnam est fœtus peccati, & est triplex. In sum. præl. 7. nu. 26. & In Nouo num. 22. &c.

RECANTARE quando quis teneatur etiam cũ periculo suæ vitæ. In sum. cap. 15. nu. 17.

RECITARE officium, siue Horas, vide verbo Horas canonicas, præter infra scripta.

Recitare secreto epistolam vel euangelium non tenetur celebrans solẽniter missam. De Hor. can. cap. 10. num. 45. & cap. 22. num. 100. & Mis. num. 13. & In Nouo Mis. 78. num. 1. &c.

Recitari potest Matutinum diei sequentis immediate post Completorium. In sum. ca. 25. num. 107. & De Hor. can. cap. 3. num. 61.

Recitare omittens quod iure, pœnitentia, vel voto tenebatur dicere; peccat mortaliter. In sum. cap. 13. num. 18.

Recitare, vel orare dormiẽdo quale peccatum. De Hor. can. cap. 9. num. 5. 9.

RECVPERARE suum occulte quando liceat. In sum. cap. 17. num. 4. Excusat. 7. & num. 112. 116. &c.

REDDERE acceptum à fure eidem, vel cui ipse mandauit quando satis sit. In sum. cap. 17. & num. 9. 28. &c.

Reddere vel negare debitum coniugale, vide verbo, Conuix, & verbo Coniugale debitum.

REDITVS Ecclesiæ, vide verbo, Bona Ecclesiæ vel Ecclesiastica.

Reditus non à reddo, sed à redeo descendit, & simplici d. scribendum. De Red. Eccle. q. 1. mon. 1. num. 1. & q. 3. mon. 20. num. 1.

Reditus tituli Cardinalatus sunt beneficiarij. De Red. Eccl. q. 1. mon. 39. num. 4.

Reditus annuus res immobilis cẽsetur. De spol. cler. §. 16. num. 2.

Reditus molendini vel cuiusuis rei si casu fortuito crescat vel minuatur, debet etiam pro rata augeri & minui reditus. In sum. cap. 17. num. 191.

REFERRI potest in Deum quicquid non est peccatum. In sum. cap. 16. num. 7. & cap. 20. num. 3. & In Nouo num. 23. & Mis. num. 73. & in Nouo Mis. 37. nu. 6. & De sin. hum. num. 15.

rare potest testamentum antea conditum. De Reg.Com.2.num.51.&c.53.&c.
Regularis quid possit disponere inter filios iustos in seculo relictos. De Reg. Co.2.nu.45.
Regularis beneficiarius perinde potest disponere de fructibus sui beneficij, ac clericus secularis de suis, etiam si beneficium sit manuale. De Reg. Com.2.nu.10.& De Red.Eccle.q.1.mon. 8.num.2.
Regulari professo mortuo sine liberis Monasteriũ succedit in totum. De Reg. Co.2. nu.50.
Regularis dicens aliquid esse suum, in vno sensu peccat mortaliter, in alio venialiter, in alio nihil. De Reg.Com. 2.num.1.
Regularis vt possit cupere habere honores Ecclesiasticos, & Doctoralem. De Reg. Com. 2.num.2.& De Iudæis Not. 2. num. 10. &c. & Miss.num.29.& In Nouo Miss. 11. num. 9.
Regularis peccat mortaliter volens habere dominium cuiuspiam rei pecuniariæ. De Re. Com.2.num.2.
Regulari quis & qualem possit facere facultatem manendi extra claustrum, & conuertendi quæsita in vsus suos, & quæ per talia quæsita intelligantur. De Reg. Co.2.nu.40.&c.
Regularis potest impendere quæsita in pia, per facultatem impendendi ea in suos vsus. De Reg.Com.2.num.41.
Regularis quænam debita ante professionem contracta teneatur soluere, & quando, & quomodo. De Reg Com.2 num.41.&c.
Regularis simplex in emendis sibi rebus qua mẽte erit, ne peccet. De Re.Co.1.nu.23.34.
Regularis non est proprie, solum generalissime professus. De Reg.Com.2.num.5.
Regulari licet habere aliquid proprij de licentia superioris iusta de causa data, quo ad vsum simplicem facti tantum. De Reg. Co. 2.num.14.24.& Com.3.num.26.
Regularis simplex non potest largiri sine sui Præfecti licentia etiam in eleemosynam, nisi in tribus casibus. De Reg.Com.2. num. 8.
Regularis quare non peccet faciendo eleemosynam extreme egenti. De Reg.Com. 2. nu. 8.20.28.
Regularis habens peculium, solum potest disponere quæ administratio illius requirit. De Reg.Com 2.num.9.
Regularis etiam sine Prælati consensu obligatur saltem naturaliter tantum, donec Prælatus irritet conuentionem. De Reg. Com 2. num.42.
Regularis multa potest velle iuste & iniuste sine Prælati consensu. De Reg. Com. 2. num. 42.59.& Com.3.num.12.Ad.6.
Regulari accusanti Abbatem debentur alimenta à Monasterio. De Reg.Com.2.num.27.
Regulari multa sunt peccata etiam mortifera, quæ alij non sunt talia. De Reg.Com.2.num. 59.
Regularis conuentio perinde valet & irritatur; atque eius votum. De Reg.Com.2.num. 42.
Regularis an, & quando, & quomodo exiens à claustro peccet. De Reg.Com.4.num.34.53.
Regularis etiam professus an & quando debeat exire Monasterium ob necessitatem parentum, & de cuius licentia. In sum.cap. 14. nu. 14.& De Reg.Com.1.nu.8.Not.4. & Com. 3.num.48. &c.
Regularis appellare etiam in causa correctionis potest. De Reg.Com.3.num.51.
Regularis adiens superiorem ob grauamen, videtur appellare. De Reg.Com. 2. num. 61.
Regularis eo solo quod fugiat, non excommunicatur. De Reg.Com.2.num.61.
Regularis an damnari possit à suo Prælato ad triremes. De Reg.Com.3.num. 52.
Regularem fugitiuum vbique Prælatus capere potest. De Reg.Com.3.num.50.
Regularis in carcerem iuste coniectus fugiendo peccat, & tenetur ad eum redire. De Reg. Com.4.num.63.
Regularis clausura iure cõmuni quãta, & vt speciali augeatur & minuatur. De Reg. Com.4. num.33.
Regularis cogi nequit transire ad strictiorem, nec laxiorem regulam. De Reg.Com. 4. nu. 21.&c.
Regularis transfertur vt habitator, & vt filius. De Reg. Com.4. num.22.
Regularis ad quæ beneficia possit cogi à suo superiore. De Reg.Com.4.num.23.
Regularis cui electioni consentire possit, & cui non. De Reg.Com.4.num.24.Resp.7.
Regularis mendicans translatus ad non mendicantes ad quæ fit inhabilis. De Reg. Com.4. num.24.
Regularis an & qua de causa & ad quam aliam transeat religionem. De Reg.Com.1.num.8. Facit 3.& Com.4.num 3.&c.
Regularis de cuius licentia iuste transit ad aliũ ordinem. De Reg Com.4.num.10.
Regularibus omnibus licet ingredi religionem Carthusianorum. Da Reg.Com.4. num.31.
Regularibus an vestis pretiosa liceat. De Reg. Com.4.num.27.

Regula-

Religio-

lator, vel præsentator fructus male perceptos à simoniaco in subsidium illius. In sum. cap. 23. num. 106. Ad 5. & cap. 27. nu. 106. & De dat. & promis. num. 45. &c. & De spol. cler. §. 12. per totum.

Restituere famam necesse est, & quis non teneatur. Cap. Inter verba concl. 6. num. 16.

Restituere famam, vide verbo Fama.

Restituere quando teneatur mutuans, vide verbo Mutuum dare.

Restituere quando teneatur testis, vide verbo Testis.

Restituere quãdo teneantur vsurariorum Filij, Famuli, Vxor, Gener, vel Proxenetæ, vide verbo Vsurarius, vel Vsura.

Restituere quando teneatur beneficiarius; vide verbo Beneficiarius.

Restituere quando, & cui teneatur accipiens vel habens bona Ecclesiastica non intuitu paupertatis vel pietatis. De spol. cler. §. 11. num. 2. & §. 15. num. 3. 5.

Restituere quando teneantur male suffragantes seu votantes. In sum. cap. 17. num. 21. 74.

Restituere qui domini iubeant inutiliter. In sum. cap. 17. num. 121.

Restituere tenetur accipiens aliquid clam ob pœnam quæ non debetur ante condemnationem. In sum. cap. 17. num. 114.

Restituere vel manifestare tenetur furans rem apud suum debitorem depositam, si pro ea feratur excommunicatio. In sum. cap. 17. num. 114. Ad noue quæsitum.

Restituere tenetur accipiens bona quæ dubitat an sint sua. In sum. cap. 17. num. 117.

Restituere tenetur surripiens bona etiam in extrema necessitate; & quid si creditor est in eadem necessitate. In sum. cap. 17. num. 60. 118. & De Red. Eccle. q. 2. mon. 3. num. 1. & mon. 4. num. 1. &c.

Restituere quando teneatur qui ratum suo nomine factum habet. In sum. cap. 17. num. 133.

Restituere tenetur qui occidit, ferit, aut includit animalia aliena solita domum redire. In sum. cap. 15. num. 20. & In Nouo num. 22. & cap. 17. num. 120. 128.

Restituere non tenetur capiens alienum quod petitum dominus libenter daret. In sum. ca. 17. num. 4. &c. 138. &c. & De Reg. Com. 2. num. 20. & Com. 3. num. 28. Ad 4.

Restituere quando teneantur accipientes famulos ad docendum &c. si eos alijs in rebus occupent, & quid de magnatibus. In sum. cap. 17. num. 108. &c.

Restituere tenetur columbarium habens illicitum In sum. cap. 17. num. 126.

Restituere quando teneatur lædens amicitiam. In sum. cap. 18. num. 13.

Restituere tenetur qui alteri dat monetam falsam, etiam bona fide acceptam & datam. In sum. cap. 17. num. 8. &c. 167.

Restituere plus tenetur delinquens, quam contrahens, & consentiens. In sum. cap. 17. num. 17. &c.

Restituere quis, & quid debeat peccare faciẽs, vel peccato alterius consentiens, siue cooperans. In sum. cap. 14. num. 27. &c. 31. A. B. & In Nouo num. 32. 44. &c. & cap. 16. num. 15. Pec. 18. & cap. 17. num. 15. 17. &c. & De pœnit. dist. 1. cap. noli putare num. 2. 8. 12.

Restituere quando & quantum debeat inuitatus ad manducandum res furtiuas. In sum. cap. 17. num. 8. & In Nouo num. 9.

Restituere quispiam tenetur solum id quod ad eum peruenit quãdo furtum fuisset factum, etiamsi non tulisset opem. In sum. cap. 17. num. 20. Inf. 3.

Restituere quando teneatur Dominus, Pater, vel Maritus de furto serui, filij, vel vxoris. De Red. Eccle. q. 2. mon. 5. num. 2. & De Reg. Com. 2. num. 62.

Restituere non tenetur qui odio procurauit vt dominus seruum, dimittat; etiam si hac de causa seruus non inuenit salarium. In sum. capit. 17. num. 70. Ad Noue quæsitum.

Restituere tenetur dans causam damni etiam mediatam, modo sit propinqua. De dat. & promis. num. 45.

Restituere damnum ob filium suum ad partum suppositum quis, quantum, & cui teneatur In sum. cap. 16. num. 48. &c.

Restituere quando teneatur qui mentitur in alterius testamento, vel illud mutare facit. In sum. cap. 17. num 70. 73. & cap. 26. num. 36.

Restituere quando teneatur quis, cui responsum est à doctis, quod ad restitutionem non erat obligatum. In sum. cap. 17. num. 83.

Restituere tenetur qui sua vel suorum culpa etiam leui damnum infert. In sum. cap. 17. num. 177. 179. &c. 185. &c. 199.

Restituere tenetur colligens fructus ex pignore quos debitor non colligebat, nec colli-

S

Sacer-

Sati-

Spolia

T

V

plurıs

F I N I S.

CONSILIVM
DE SACRA VNCTIONE.

SVMMARIVM.

Balsamum Indicum verum est balsamum, quia est genus subalternum ad multas species balsami. num. 1.
De sacramenti substantia est illud, sine quo sacramentum nõ consistit. num. 1.2.
Confirmationis materia est chrisma ex oleo & balsamo. num. 3.
Confirmatus per vnctionem tantum iterum vngi debet, intelligitur &c. num. 4.
Balsamum non est de substantia Sacramenti. num. 5.
Verbum chrisma idem quod vnctio significat, nam deducitur &c. num. 6.
Confirmatio tenet, sed supplendum est quod defuit, ait Glossa, &c. num. 7.
Balsamum de præcepto non de substantia requiritur secundum S. Thomam, & verisimile videtur. num. 8.
Chrisma, inquit Innocentius tertius, faciendum ex oleo & balsamo, sed non dicit id esse de substantia. num. 9.
Confirmatio solo oleo facta non est secundum communem sententiam iteranda. num. 10.
Confirmationis suppletio intelligit quod non per alium ministrum, & formam, &c. num. 11.

AN Expediat & quomodo concedere Episcopis Hiberniæ, vt liceat eis vti balsamo Indiarum occidentalium, quia non deest orientale balsamum.

Respondeo primo, quod hæc quæstio videtur pendere ex solutione vnius quæstionis facti, & alterius iuris. Quæstio facti est, an balsamum Indicum sit verum balsamum: quæstio vero iuris, an balsamum sit de essentia vel substantia chrismatis, quo Sancta mater Ecclesia vtitur in sacramentis, an solum de necessitate præcepti, quo illa statuit balsamum misceri oleo, quo fiat chrisma. si enim balsamum Indicum est verum balsamum frustra est quæstio, et si balsamum non est de substantia,

ſed tantum de præcepto iuris humani, facile S. D. N. omnium deſiderio prouidere poteſt arg. cap. cuncta per mundum 9.q.3.

Ad priorem quæſtionem facti videtur reſpondere Plinius lib. 12. cap.25.Balſamum eſſe arbuſculam vni terrarum Iudææ(pro quo apud Sotum vitio impreſſionis eſt Indiæ) conceſſam, viti ſimiliorem quam myrto per quod ſignificat in ſola Iudæa illud reperiri, cui conſequens eſt, Indicū non eſſe verum balſamum; ſed eius auctoritas non cogit nos id credere: Tum quia multa ille aſſerit quæ alij negant. Tum quia multæ orbis partes, tum terræ continentis, tum inſularum noſtra ætate repertæ ſunt, quas etiā Ariſt. Aug. Lactant. & alij eruditione illuſtres viri ignorauerunt, in quibus multæ arbores, multę radices, & herbæ antea incognitæ Europæ, innotuerūt: Tū deniq; quod ipſo Plinio authore arboris balſami tria ſunt genera & fieri poteſt, quod licet in Iudæa non ſint niſi tria, in alia tamē orbis parte tunc ignota, eſſent plura: fieri etiā poteſt, quod balſamū ſit genus ſubalternū, quod multas habeat ſpecies ſpecialiſſimas alias ab illis tribus quas ille tradit, & cōmuniter quod Indicum balſamū ſit verum balſamū, licet non ſit eiuſdē ſpeciei ſpecialiſſimæ, cuius ſunt illæ tres Iudaicæ: ſicut etiā pyrus eſt genus ſubalternum, ad multas ſpecies pyrorum, vt & vitis eſt genus ad multas ſpecies vitium. Equidem ipſe facile crediderim etiam apud Indos eſſe varias ſpecies balſami, quorum aliæ pretioſiorem & odoratiorem ſuccum, quam aliæ, manant. Quo factum arbitror, vt Epiſcopi Orbis noui ſine vllo ſcrupulo conficiant chriſma ex oleo & balſamo Indico, imo & multi orbis Hiſpani, quod ſatis exprimit etiam Sotus.

2 Ad ſecundam quæſtionem reſpondeo quod pro parte aſſerente illud eſſe de ſubſtantia, & eſſentia chriſmatis, ita quod ſine illo nō poteſt conſiſtere chriſma, facit primo cap. 1. de ſacr. vnct. ibi chriſma quod ex oleo fit & balſamo myſtica ratione, & paulo poſt ibi. Hoc vnguento caput & manus epiſcopi cōſecrentur, vnguentum enim aliquid aliud vltra oleum requirere videtur: facit etiam ratio, quam contextus appellat ibi myſticum, videlicet quod chriſma, quatenus conſtat ex balſamo ſignificat odorem famæ bonum, quem debet habere vnctus, iuxta illud Apoſtoli 2. ad Cor. 2. *Chriſti bonis odor ſumus;* facit item illud cap. 1. in §. Quia vero ibi, vt omnes concurrant in odorem illius vnguenti, cuius nomen oleum eſt effuſum.

3 Secundo, quod Concilium Florentinum in decreto vnctionis Iacobinorum, & Armeniorum habet materiam confirmationis eſſe chriſma ex oleo & balſamo confectum.

Tertio, quod Sotus in 4. ſent. diſt. 7. art. 2. dicit pro hac parte, eſſe vniuerſalem ferè omnium ſententiam.

4 Quarto, quod cap. primum de ſacram. non iterand. adiunctis ei, quę annotant Innoc. Hoſt. & alij, probat quod confirmatus per vnctionem olei tantum, debet iterum vngi chriſmate ex oleo & balſamo confecto, & non ſufficit vngere balſamo, & debet repeti forma confirmationis, conſi-

gno

gno te &c. per quod ſignificant,non eſſe tam ſupplendum omiſſum,quod defuit confirmationi,quam eam de nouo iterandam.

His tamen non obſtantibus contrarium affirmat Caieta. in annotat. ad Thom. ſuper 3. p. q. 72. art. 1. & 2. quem nos olim ſecuti fuimus in Manua. confeſſ. cap. 22. nu.8. & poſtea ſecutus fuit etiam Domi. à Soto. in 4.ſent. diſt. 7.art.2. pro qua parte videtur eſſe fundamentum firmum cap. de ſacra. non iteran. in quo Innocen. 3. rogatus de confirmata linitione olei tantum; reſpondit non eſſe iterandum ſacramentum, ſed quod defuit ſupplendum; cum tamen neceſſario debuiſſet reſpondere illud eſſe iterandum, ſi admiſtio balſami fuiſſet de ſubſtantia, quod eſt materia ſacramenti confirmationis,ſecundum omnes, cum nullum fuiſſet ſacramentum; quod ſine materia ſubſtantiali, & eſſentiali conſiſtere non poſſit etiam ſecundum omnes. 5

Secundo, facit quod nullo iure videtur expreſſum contrarium.

Tertio, quod verbum chriſma ſecundum propriam ſignificationem, idem ſignificat quod vnctio, deducitur enim à verbo χρίω, quod eſt vngo, ſicut vnctio, à verbo vngo: Ad hoc autem, vt aliqua linitio dicatur vere vnctio olei, non requiritur, vt balſamum admiſceatur ei; vt probat prædictum cap. primum de ſacr. vncti. quod multas vnctiones olei Regum,& prophetarum, quæ ſine miſtione balſami fiunt appellat vnctiones,quod ipſum fit in Reg. 10. 15. & 16. & alibi ſæpe. 6

Quarto,quod Gloſſa cap. 1. de ſacram. non iteran. non dicit id, quod ei Sotus imponit, appellando eã ridiculam,ſcilicet quod dicit, ideo in caſu illius cap. non eſſe iterandam confirmationem, quia nulla fuit. Quin imo expreſſe gloſſ.ait ideo non eſſe iterandum ne fiat ſacramento iniuria, allegando in id cap.quod quidam 1.q.1.& cap. oſtenditur de conſecrat. diſt.4.per quorum allegationem, quia loquuntur de baptiſmo valido,licet male miniſtrato, præſupponit confirmationem,licet male miniſtrata eſſet, valuiſſe, & idem ſentit Ber. in figuratione caſus illius cap. & Ioan. And. Ant. & alij pro ſummario ſecundæ partis ipſius ponunt hoc.In confirmato non chriſmatis,ſed olei vnctione,non fiet iteratio,ſed ſupplebitur prætermiſſum.ſed nec Hadr. in 4.de ſacram. confir. liceat teneat priorem partem,impoſuit eam prædictæ gloſſæ, neque Caiet. qui hanc partem tenet reprehendit illam gloſſ.nec meminit alios ibi contra tenere.& ita cõmunis, imo omnium mens in illud cap. cõminiſcentium eſt dicere, quod confirmatio tenuit,ſed erat ſupplendum quod defuit. 7

Quinto,quod hoc ipſum videtur ſentire Thom.in d. ar.2.quamuis nec Caiet. neque Sotus id ponderent in illis verbis. ideo oleum competit materiæ huius ſacramenti. Admiſcetur autem balſamum propter fragrantiã odoris,quæ redundat ad alios, per illam enim aduerſatiuam,autem, inſinuat oleum quidem eſſe materiam ſubſtantialem, inſtitutam à Chriſto; admiſtionem autem balſami, non item ſed de præcepto tantum, vt in ſimili, idem Thom.recep.dixit in 3. p.q.74.art.7.vinum quidem eſſe ma- 8

teriam substantialem Eucharistiæ sub specie vini, sed misceri ei aquam, ad maiorem conuenientiam, vt colligitur ex cap. 3. adiunc. 1. & 2. de consecr. dist. 2.

Sexto, quod non videtur uerisimile Dominũ N. IESVM Christũ paupertatisq; cultorẽ, Apostolos suos pauperes in vniuersum orbem dimissos innumeros baptizaturos & confirmaturos voluisse onerare onere emendi balsamum, rem tanti pretii, quam quod sciebat in paucis terris inueniri, & non posse ad tot alias adeo longe ab illis separatas cõmode aduehi, quas tamen in dies & horas tam ipsi, quam eorũ successores ad ministranda sacramenta essent opus habituri, si illud pro parte substãtiali chrismatis instituisset.

9 Ad primum argumentorũ oppositorum respondetur cõcedendo Inno. 3. in cap. 1. de sacr. vnct. chrisma de quo loquimur fieri, imo & debere fieri ex oleo & balsamo, sed negãdo quod dicat vtrumque esse de substantia sacramenti, sicut & Alex. Papa relatus in cap. 1. de consecr. dist. 2. dixit aquam esse miscendam vino in consecratione Calicis, & adeo quidem vt Cyprianus relatus in cap. eiusdem dist. dicat adeo solum vinum non esse consecrandum, quod si contra fieret inciperet sanguis Christi esse sine Christo. Attamen neuter eorum voluit dicere, quod aqua sit de substantia consecrationis vini, vt dicit Thom. receptus vbi supra: & probatur per cap. scriptura, quod est tertium eiusdem distin. 2. desumptum ex eodem Cypriano.

10 Ad secundum respondetur concedendo Conciliũ Trid. probare chrisma debere confici ex oleo & balsamo, adeo quidem quod mortifere peccaret episcopus, qui ex oleo solo id conficeret, sed negando, quod probet vtrumque esse de substantia chrismatis & materiæ confirmationis, sicut Alex. & Cypr. supra relati dicentes vinum aquæ mistum esse materiam sacramenti calicis; nolunt dicere vtrumque esse de substantia consecrationis, vt prædictum est in responsione ad secundum.

Ad tertium respondetur negando quod vniuersa fere omnium sententia teneat confirmationem factam vnctione solius olei benedicti, esse nullam, & iterandam; quia contrarium patet per supradicta.

11 Ad quartum respondetur concedendo quidem Hosti. & posteriores dixisse, quod suppletio defectus balsami, quæ in confirmatione contingit non potest fieri per solam linitionem balsami, & quod debet fieri illis verbis, quibus fit ipsa confirmatio, non quia confirmatio facta sine balsamo est nulla, sed quia nõ potest fieri suppletio per alium actum, nec per aliam orationem, quod declarat ibidem Ant. de Butr. nec obstat quod suppletio per linitionem chrismatis facta, cum eadem oratione, qua fit chrismatio siue cõfirmatio, est reiteratio sacramenti, quia ad reiterationem sacramenti non sufficiunt materia, & verba sine intentione id faciendi, cum sine intentione debita conficiendi sacramentum, non conficiatur illud; secundum Thom. recep. per omnes 3. p. q. 64. art. 8. & ita cum secunda linitio

tio non fiat intentione ministrandi sacramẽtum, sed solum supplendi defectum eius, quod illi iam ministrato defuit, non potest dici iteratio sed suppletio.

Consilium de prabendis.

SVMMARIVM.

Parochus Ecclesiam parochialem non amittit quando ob iustum impedimentum sacris infra annum non fuit insignitus. num. 1.

Ecclesiam parochialem habentem considerare oportet an ex ignorantia iuris, vel negligentia, ordines non susceperit. num. 2.

Ecclesiam parochialem amitti, qui infra annum non promouetur ad sacros ordines, & fructus postea perceptos tenetur restituere. num. 3.

Pensionis reseruatio est nulla quando renuncians ius in beneficio non habet, nisi per clausulas generales saluetur, vel alias virtualiter explicet. num. 5. 8. &c.

Subreptitia est gratia tacito eo quod expressum Principem à concedendo retraheret, nisi expressis aliter appareat. num. 4. 10.

Gratiam annullat expressio falsi mouens Principem ad concedendum, nisi per clausulas generales vel expressas aliud de mente concedentis constet. num. 5. 10.

Mandatum ad conferendum beneficium resignatum non includit beneficium per obitum vacans, & quando resignatio est nulla, nulla est etiam pensionis reseruatio, nisi. &c. num. 6. 9. 10.

Taciturnitas facta per ignorantiam nõ videtur nocere resignanti beneficium. num. 7.

Stilus Curiæ excusat resignantes ex causis certis animum suum ad id mouentibus, & in genere exprimere censetur tituli defectum. num. 8.

Resignans beneficium generaliter, & virtualiter defectu tituli exprimit per clausulas apponi consuetas. num. 10.

QVidam acceptans Ecclesias quasdam parochiales intra annum non facit se promoueri ad ordinem presbyteratus; & aliquot annos percepit fructus dictus parochus & postea, vt satisfaceret Concilio Tridentino resignauit eas in alios, reseruatis sibi pensionibus. Quæritur quid agendum.

Respondeo primo conari eum debere reminisci, an per negligentiam 1
suscipiendi ordines, ipso iure perdidisset illas Ecclesias per lapsum anni: iuxta cap. licet Canon & cap. commissa de electio. lib. 6. nam si quod impedimentũ iustum habuisset, nõ perdidisset eas per d. cap. cõmissa. &c.

Secun-

Secundo quod etiam debet conari meminisse, an sciret, & aduerteret quod per huiusmodi negligentiam perditurus esset præfatas Ecclesias, an ignoraret vel non aduerteret.

2 Tertio quod secundum communem opinionem, is, qui per huiusmodi negligentiam perdit Ecclesiam parochialem, non facit fructus suos, receptos post perditionem iuris, & tenetur restituere eos quoad forū conscientiæ, quamuis regulariter pœna non debeat in illo foro iuxta gloss. sing. in cap. fraternitas 12. q. 2. & nos tradimus in comment. cap. non licet 12. q. 2. §. 12. num. 4.

3 Quarto quod præfatus D. Consulens potest in restituendo, vti vno de tribus remedijs, quę nos ponimus latius & profundius quam aliquis alius in d. §. 12. à num. 2. quæ ibi videre possunt, & quoad propositum casum est valde aptum illud, scilicet restituendi illos illismet familiaribus in quorum fauorem renūtiauit præfata beneficia: eo quod illi ratione gratitudinis possent intuitu pietatis, vel paupertatis suæ vel aliorum cognatorum suorum, remittere illos.

4 Quinto quod contra reseruationem pensionis huiusmodi sine vlla expressione defectus tituli facit primo quod difficilius concessisset Papa pensiones, si sciuisset non competere sibi ius in illis Ecclesijs & gratia Principis facta tacito illo, quod expressum retraxisset, à concedendo, vel tam facile cōcedendo; est surreptitia. cap. postulasti & cap. super literis de rescriptis.

5 Secundo quod licet taciturnitas veri retraxisset Principem à concedendo, nō semper annihilat gratiam. expressio tamen falsi, quod faciliorem reddit Principem ad concedendum; semper annihilat gratiam, iuxta illud: mendax precator careat impetratis l. etsi E. si contrarius vel vul. public. & cap. super literis de rescrip. & tradimus nos in manu. confess. cap. 22. num. 86. post Rotam 32. de rescrip. in nouis.

At præfatus D. Consulens renuntiando illas Ecclesias asseruit habere ius in illis, quia priuatio præsupponit habitum l. decē. ff. de verb. oblig. ad cap. dissoluens spons. impub. Ergo debet carere gratia pensionum impetrata.

6 Tertio quod sub mandato conferendi beneficium resignatum, non includitur beneficium eius quod per mortem ipsius ante resignationem vacat cap. susceptum de rescrip. lib. 6. ergo nec pensio imposita beneficio propter resignationem valebit quidquam si resignatio non valuit. At resignatio eius quod non est, non valet, quia non entis nullæ sunt qualitates in l. si seruum. §. 1. ff. de actio. emp.

7 Sexto contra vero pro valore gratiæ pensionū facit primo quod præfatus D. Consulens ignorabat, vel saltem non aduertebat, se perdidisse titulum Canonicum, quem habebat, propter negligentiam accipiendi ordinem, & taciturnitas facta per ignorantiam, non videtur nocere cap. gratia de rescrip. lib. 6.

Secundo

Secundo quod passim in Curia fiunt & recipiuntur resignationes litigantium,& resignantibus assignantur pensiones, nec curant partes neque Cancellaria, an resignantes habeant ius necne, & stilus Curiæ facit ius cap.quam graui de Crim. fals. 8

Tertio,quod cõmuniter resignantes dicunt se resignare,ex quibusdam causis animum suum ad id mouentibus ; sub quibus verbis videtur posse comprehendi defectus boni tit. Et ita videri potest expressus defectus illius saltem in genere quod videtur sufficere.

Quoniam autem supradixi expedire vt videatur copia supplicationis registratæ, suspendo super hoc articulo meam sententiam donec illa monstretur..

Visa post hæc præfata supplicatione addo quod ex illius tenore colligitur sufficienter esse factam mentionem de defectu tituli Papę generaliter vel specialiter. primo quidem per illa verba : *ex certis causis animum suum mouentibus*. secundo per illa: *reseruatis valide infrascriptis & non alias*. tertio per illa : *præmisso, siue alio quouis modo vacet per resignationem coram Notario &c. aut per constitutionem execrabilis vel assecutione vnionis*, & per illa, *alias vacet etiamsi deuote affecti specialiter vel alias ex quauis causa in litteris etiam dispositiue vel conditionaliter exprimenda generaliter reseruata litigiosa cuius litis statum existat*, & per illa *quomodolibet se intromittendum molestandum perturbandum . &c.* & per illa, *illaque ex quauis causa nulla & inualida . &c.* per quæ omnia colligitur Papam voluisse reseruare præfato Alphonso præfatas pensiones etiam si Ecclesiæ vacassent,& collatio fuisset reseruata Papæ vel deuoluta ad ipsum. 9

Ad argumenta in oppsitum facta responderi potest, illorum uim procedere quoniam ex uerbis ipsiusmet Papæ uel literarum eius non constat expresse uel uirtualiter de ipsius intentione argumento l. idem.ff.de excusat. tutorum & l.quidam consulebant.ff. de re iud.

Consilium de vsuris.

SVMMARIVM.

Cambium an mandatarius à se ipso accipere, & literas ad suum agentem dare valeat. num. 1. 12.

Mandatarius de suo cambium dans mutuare pecuniās videtur. num. 1.

Vsura est siquid vltra sortem ratione mutui,seu mandati accipitur. num. 2.

Vsura in solo mutui contractu committitur. num. 3.

Non refert quid per æquipollens fiat. num. 4.

Interest nihil cuius negotia geruntur. num. 5.

Mãdatarius multis rationib' lucrũ potest capere.s.ratione interesse.&c.nu.6.

Emptio-

Emptionis in contractu pecunia absens minus quam præsens æstimatur. num. 7.
Pecunia plus valet Romæ, quam in Hispania. num. 8.
Pecuniam qui soluendo cambium attulit Romam potest interesse petere. nu. 9.
Debitor ex æquo tenetur ad omnia accessoria rei debitæ. num. 10.
Soluere promittit per æquipollens. num. 11.
Pecunia absens an sicut minoris valet quam præsens ita minoris emi possit. num. 13.
Mandatarius à se ipso cambiū accipiens lucrum cessans accipere potest. nu. 14.

1 QVidam solicitator, siue actor negotiorum quæ de Hispania mittuntur ei Romam, cum mandato accipiendi pecunias ad expedienda necessaria ab aliquo campsore; accipit illas à semetipso; vt liberetur ab onere quærendi fideiussores dandos campsoribus, & etiam animo lucrandi sibi id quod campsor lucrifacturus erat, & postea mittit literas ad Hispaniam, vt suus responsalis recipiat illas cum cambio, paulo minore illo, cum quo soluendę essent, si acciperentur à Campsore, & data dilatione paulo maiore, quam dat Campsor ad soluendum ibi, Quæritur an liceat ei hoc facere?

2 Respondeo quod quæstio hæc grauior est, quā primo aspectu apparet: nam pro parte negāte facit primo quod consulens in effectu, videtur mutuare, data dilatione ad soluendum aliquid vltra sortem, quod est vsura cap. 1. 14. q. 3. Secūdo quod licet contractus prętatus non sit mutuum, sed mādati, tamen etiā hic debet esse gratuitus, sicut ille l. 1. §. fin. ff. mandati & §. final. insti. de mandato, & ita, quod accipitur vltra datum, iudicandum est vsura, aut lucrum iniustum.

3 Pro parte autē affirmante quod liceat facit primo quod hic cōtractus non est mutui sed mandati, & vsura in solo contractu mutui admittitur, vt constat per definitionem eius, quam etiam nos post alios tradidimus in manu. Confess. cap. 17. num. 206.

4 Secundo quod non refert quid de æquipollentibus fiat l. fin. ff. manda. cap. licet ex quadam de testib, At paria sunt quod consulens capiat pecuniam à mercatore, & à semetipso & si caperet G. quod neque potest quicquam accipere ratione maioris temporis dati ad soluendum argumento cap. in ciuit. de vsur. & traditur in manu. cap. 17. num. 280. & num. 283. dico quod consulens capiendo à Campsore nil peccaret. Ergo nec capiendo à semetipso quicquam peccat.

5 Tertio quod nihil interest eius cuius negotia geruntur an expeditionem literarum soluat de pecunijs Campsoris, an de suis: imo is cuius negotium geritur gaudebit plus, quod illius gestor, qui est amicus eius, lucretur, quam quod Campsor quem forte non cognoscit.

6 Pro resolutione dico primo quod Consulens non potest accipere illud plus, ratione interesse lucri cessantis, quoniam potest solum de pecunijs

nijs suis, quas habet paratas ad negotiandum cum eis emendo, & vendendo merces, aut ad emenda prædia, vel census, ex quibus caperet reditus: sed habet illam pecuniam quasi mortuam, quo casu, non licet capere aliquid vltra sortem, vt resolute diximus in d. manu. cap. 1. num. vltimo litera N. & latius significatur prius in litera L.

Secundo G. quod consulens potest accipere aliquid plus per viam contractus emptionis per quam pecunia præsenti minoris potest emi pecunia maior absens, quod iuste fieri potest, vt probatur in d. manu. litera R.

Tertio potest etiam accipere aliquid plus, eoquòd eadē pecunia pluris valet Romæ quam in Hispania; vt etiam ibidem probo, quibus duobus modis quilibet Hispanus sine vllo negotio potest mutuare, vel alias dare suam pecuniam Romæ, vt detur sibi similis pecunia in Hispania cum aliquo augumento vt dixi vbi supra. 8

Quarto quod præfatus Consulens posset accipere aliquod auctarium pecuniæ à se impensæ, si eam attulit ab eadem Hispania, vel aliunde Romam, soluendo cambium, quia suscipit illud ratione interesse damni emergentis, quod licet iuxta l. 1. cum glo. & omni turba commentantium C. de sent. pro eo quod interest, & tradimus nos in manu. Confess. cap. 17. num. 211. 9

Quinto quod etiam potest accipere aliquod auctarium, licet exposuerit pecuniā necunde importatā Romā soluto cambio, sed quæsitam in ea sua industria, vel alio iusto pretio. Præsupposito quod is cuius negotium geritur expresse, vel tacite promisit soluere Romæ, quod pro negotio impenderetur: quoniam cum aliquid soluitur in alio loco, quàm in quo debeat fieri solutio, debet Iudex ex officio suo in actionibus bonæ fidei secundum naturam ex æquo & bono cogere debitorem ad soluendum omnia accessoria rei debitæ; quod perdit ex eo quod alibi fiat solutio iuxta. §. in bonæ fidei insti. de actio. sicut & in actionibus stricti iuris, per actionem arbitrariam iuxta. §. prçterea iusti. de actio. & dicta & citata Iasonis ibidem præsertim col. 1. & 2. At constat quod interest existentis Romæ, & impendentis in ea centum pro existente in Hispania, qui promisit illa soluere Romæ, vt si soluantur in Hispania, soluatur æstimatio qua il la possunt Romam transportari. Quod autē in casu proposito expresse is, cuius negotiū est gestū promisit cōsulenti soluere Romæ. cōstare pōt, vel si expresse id cōmisit: quod autem tacite promiserit, videtur cōstare. tum quia mandauit vt consulens acciperet pecuniam à campsore, & remitteret soluendam in Hispaniam cum cambio, quo remissio constaret, id enim effectū est promittere, soluere Romæ transmittendo pecuniam per campsorem, siue bancarium soluto iusto cambio: nec quicquam refert quod ad propositum nostrū, vtrum eorum fiat, & ita alterum alteri æquipollent; & non refert quid de æquipollentibus fiat l. fin. ff. manda. quia ratio naturalis, diuina & humana præcipiunt, ne benefactoribus male faciamus, imò quod benefaciamus l. si non sortem. §. libertus. ff. de condi. mi- 10 11

lesi.cap.cum in officijs de testam. ergo residenti Romæ benefacienti non debet suscipiens beneficium in Hispania velle malefacere, vt qui nollet soluere Romano impendenti Romæ decem scuta, nisi totidem in Hispania redderet, vtique malum pro beneficio inferret, ergo pręsumendum est quod voluit soluere Romæ, vbi pecunia fuit impensa, cum quilibet pręsumatur bonus l.merito.ff. pro socio cap. fin. de præsump. quod præfatus
12 Consulens potest iuste accipere tantum augmentum, quantum campsor siue bancarius potest iuste exigere ratione, quod fuerit promissum soluere cum cambio, quo transmissio constaret. quantum auté Campsores huius temporis plus iusto iuste possunt recipere, magnæ quæstionis est, & quidem mihi visum fuit in Manu.confess.cap.17.num.283.
13 Septimo quod quæstionis nouæ, & maximæ videtur esse, an sicut pecunia absens minoris valet cæteris paribus quam pręsens; & iuste potest minoris emi, quam præsens: ita & præstatio eius præsens valeat pluris, quam præstatio ab hinc anno, vt maiori vel minori tempore; si enim pluris valeret, possent campsores non solum recipere plusquam dant, ratione emptionis pecunię absentis dando præsentem; & ratione valoris maioris, qué habet pecunia Romę, quam in Hispania; sed etiam ratione maioris valoris, quem habet pręstatio pecunię præsens, quá præstatio facienda c post aliquod tempus: & pro parte quidem affirmante faciunt illa quibus defendimus in Manu. cap. 17. num. 230. quod actio recuperandi pecuniam debitam post aliquod tempus, potest pecunia emi minore illa debita; quod tamen nunc non definio.
14 Octauo resolutiue ad quæstionem respondeo quod Consulens potest accipere tantum suę pecuniæ augumentum, quantum potest iuste accipere Campsor, alia ratione.s. lucri cessantis, ex eo quod propter artem Campsoriam, non vtatur mercatura. quantum vero is iuste accipere possit, quęstionis est non paruæ, vt ex supradictis, & latius traditis in dicto Manu.cap.17. num. vltimo litera E. colligi potest: & ex eo quod satis scitur qui campsores dicuntur relinquere artem mercaturæ, propter artē campsoriam, neque quo fine & qua ratione, vel qua necessitate publica vel particulari vtilitate proximi ita id faciunt, vt censeatur mereri interesse lucri cessantis.

Nono quod ob pędicta videtur, posse consulentem accipere tantum augmentum, quantum darent ei campsores, vel bancarij si eis daret pecuniam reddendam sibi in Hispania.

Consilium de emptione & venditione.

SVMMARIVM.

Læsio parui valoris non est peccatum mortale, quando accipitur absque intentione perueniendi ad peccatum mortale. num. 1.10.

Taxa

Taxa seu lex Principis non obligat ad peccatum mortale, sed taxa reducitur ad præceptum de non furando, & lex diuina obligat ad peccatum mortale. num. 2.11.15.

Consuetudo vrbis est quod aliquid vltra taxam vendentis detur, & dantes excusantur, nisi quando vtuntur malis conuentionibus. num. 3. 19.

Dispensationem consuetudo tolerata inducit. non tamen contra legem naturalem. num. 4. 15.

Tolerantia Principis excusat quando est tolerantia approbatiua, sed non quando tantum permissiua. num. 4. 20.

Obsonatores consentientes peccato vendentium peccant. num. 5.

Ementes obsonia, & cum vendentibus conuenientes, fraudem & dolum contra prudentiam committunt. num. 6.

Vendentes parua minutatim vltra taxam peccant mortaliter, quia habent animum perueniendi ad summam sufficientem ad peccatum mortale. nu 7.10.

Obsonia ementes, & conuenientes cum venditoribus veritatem celare, peccant, & lædunt Rempublicam. num. 8.

Obsonatores & venditores dolo vtuntur, & mentiri promittunt & damnum inferunt. num. 9.

Eligens indignum licet puniendus non sit pœna legis humanæ, puniendus tamen pœna legis naturæ. num. 11.

Obsonatores & venditores peccant mortaliter, quia habent propositum peierandi. num. 12.

Obsonatores peccant mortaliter quia conueniunt ad iustam interrogationem veritatem tacere. num. 13.

Obsonatores & vendentes peccant mortaliter volendo rem publicam & priuatam lædere, & machinando ne delicta puniantur. num. 14.

Legis humanæ transgressio est peccatum saltem veniale, sed fraudare taxam est furtum. num. 16.

Vendentium carius læsio non est parua. num. 17.

Lex humana aliquando obligat ad mortale peccatum. num. 18.

Ementes donare possunt venditoribus, sed non vti malis conuentionibus. num. 19.

IS ad quem pertinet imponere pretium iustum carnibus, & alijs cibarijs tulit leges iustas super pretio, & modo ea vendendi multi autem obsonatores & venditores obsoniorum frangunt eas. 1

Quæritur an peccent mortaliter, & teneantur ad restituendum damnum eis, quos læserunt.

Pro parte negante facit primo, quod læsio parua non efficit peccatum mortale, vt colligitur ex Augustino relato à Grátia. in cap. vnum. §. criminis &. §. quoties 25. dist. & ex S.Tho. 2.2. q. 49. ar.4. quem sequimur in nostro Manu.confess. præl. 9. num. 12. & cap.11.nu.4.&cap.17. num.2. At obsonatores & obsoniorum venditores saltem qui parua obso-

nia emunt vel vendunt ex vna libra carnium, vel piscium, & ex vno modiolo cicerum vel liguminum vix addunt vel detrahunt tres vel quatuor quatrinos, siue obolos.

1 Secundo quod leges ciuiles siue sæculares non obligant ad peccatum mortale, nisi aliqua de ibi scriptis interueniant probamus nos post alios in manua.confess. cap.23. a num.48.num.60.

2 Tertio quod consuetudo multarum ciuitatum presertim vrbis & aliarum magnarum habet, vt obsonatores soluant vendentibus obsonia aliquid amplius iusto pretio, vt eis ea libenter & cito vendant; & ne renuant eis vendere obsonia quando eorum copia non inuenitur.

3 Quarto quod præfata consuetudo dicitur esse notoria in Vrbe quam præsumitur Papa scire & tolerare, & tolerantia Principis circa ea, quæ sunt iuris humani videtur inducere dispensationem iuxta gloss.celebr. & à Panor.putatam singular. & a præpo. menti tenendam in cap. quia circa de consang. & affin.

4 Pro parte vero affirmante facit primo quod omnis lex iusta. tam sæcularis quam Ecclesiastica potest obligare ad peccatū mortale imo obligat iuxta illud Pauli ad Rom. 13. omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, & infra: necessitate subditi estote non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam & alia, quæ nos post alios citamus in d. manu. vbi supra.

5 Secundo quod qui consentit peccato peccat cap. 1. ad Rom. cap. notum. 2. q. 1. & cap. 1. de offi. deleg. At obsonatores præfati consentiunt transgressioni iustæ legis, qua vendentes fraudant legem, & etiam vendentes consentiunt peccato obsonatorum, quo fraudant heros suos ergo omnes peccant.

6 Tertio quod fraus & dolus sint vitia contraria prudentiæ tradit. S.Thom. 2.2.q.57.ar.1.quem sequimur in d.manu. cap. 23. num.77. At præfati obsonatores & venditores dolum & fraudem committunt in prædictorum obsoniorum emptione & venditione. Ergo peccant mortaliter si paruitas non excusat, qua non excusari in sequenti arg. probatur.

7 Quarto quod licet paruitas rei acceptæ vel damni dati excuset à culpa mortali, quando accipitur vel fit sine intentione accipiendi quantitatem notabilem etiam si posset, statim vel successiue quantitatē quæ semel facta induceret culpam mortalem, non tamen excusat quando fit cum tali intentione; vt nos tradimus in d.manu. cap.17. num. 139. At prædicti obsonatores & venditores ea intentione parum qualibet vice accipiunt vel lædunt, vt statim si possent vel saltem dictim id faciendo augerent læsionem ad tantam, imo maiorem quantitatem, quam requiratur adhoc vt simul & semel data vel facta efficiat culpam mortalem ergo peccant mortaliter.

8 Quinto quod prefati obsonatores & venditores conueniunt inter se vt ita respondeant ædilibus, quibus est cura detegendi has fraudes & dolos

super

ſuper quantitate obſoniorum emptorum,& pretio eis ſoluto,vt mentiantur & occultent illa, quibus vtuntur & nequeat ſciri culpa quam tegunt,& eſſet punienda in vtilitatem reipub.quæ ſunt manifeſta peccata, & cum lædant notabiliter vtilitatem publicam, & etiam priuatam ſunt mortifera per prædicta.

His pro vtraque parte propenſis dicendum videtur primo, negari nō poſſe præfatos obſonatores,& venditores clare peccare: Tum quia vtuntur dolo & verſutia,quæ ſunt vitia contra prudentiam virtutem, vt tangitur arg. 3. pro parte affirmante formato. Tum quia mentiuntur & conueniunt vt mentiantur, ita vt obſonatores dicant ſe emiſſe minorem quantitatem,quam emerunt:ne venditor condemnetur, eo quod tradidit minorem quantitatem,quam debebat,cum omne mendacium ſit peccatum cap. primum. 22. q. 2. & mortiferum, ſi notabile damnum infert vt poſt alios tradimus in prædicto Manual. cap. 18. num.3. 9 10

Secūdo quod nō poſſunt excuſari pręfati legum prædictarū fraudatores à culpa mortifera eo quod parum qualibet vice lædunt propter arg. 4. pro parte affirmante formatum: quia licet intendant parum lædere, qualibet vice, intendunt tamen notabiliter lædere multis vicibus, vt ibi dicitur.

Tertio quod quãuis pręfati fraudatores forte non peccent mortaliter eo quod frangant legem ciuilem vel ſecularem tantum, eoquod auctor eam ferens non intendit obligare transgreſſorem ad peccatum mortale iuxta citata in 2. argumento pro parte negante formato, poſſunt tamen dici peccare mortaliter eoquod trãsgrediantur legem illā naturalem de non vendendo nimis care pretio iniuſto cōtra taxam auctoritate publica Reipub.poſitam,quæ reducitur ad pręceptum de non furando, quod eſt lex naturalis qualia ſunt omnia præcepta Decalogi,quorum vnum eſt illud vti tradit Thom. recep.22.q.22.ar.1. declarãdo illa quæ originaliter fuerunt lata exod.20.& referuntur in gloſſ.cap. quid in omnibus 32.q.7. per reſolutionem quę colligitur ex d. Manu. cap. 23. num. 56. ſcilicet quod licet lex vt lata à tali,vel tali non obliget ad peccatum mortale,poteſt tamen obligare ad illud,quatenus eſt lata ab alio iuxta. cap.perpetuo de Electio. lib. 6. quatenus probat, quod licet frangens legem humanam quæ vetat eligere indignum,non ſit puniendus pœna illius legis, puniendus tamen eſt pœna legis naturalis, & diuinę quæ prohibet eiuſmodi electionem. 11

Quarto quod etiam eſt certum eoſdem fraudatores peccare mortaliter quatenus paciſcuntur ne reuelent veritatem quantitatis obſonij empti & pretij ſoluti,etiam ſi ab ædibus adiurati fuerint reuelare illam:quoniam concipiunt propoſitum peierandi,quod eſt mortiferum,etiamſi poſtea non peieretur quia voluntas peccandi aliquod peccatum, eſt peccatum etiam ſi poſtea non committatur: cum voluntas pro facto reputetur cap.dixi,& cap.magna de pœniten.diſt. 5.adiunctis gloſſ.& alijs quæ nos 12

ibi

ibi adiecimus præsertim quoad forum conscientiæ, & adeo quidem vt S. Tho.ab alijs receptus deduceret in quæstionē in 1. 2. q. 20.ar. 4. an exterior actus augeat malitiam vel bonitatem actus interioris; & determinat quod non regulariter,cæteris paribus,si voluntas est perfecta.

13 Quinto quod etiam dicti fraudatores peccant concipiendo propositum mentiendi simpliciter non affirmando id iuramento præstito secundum intētionem ædiliū interrogantium,sed alia per cap.quacumque arte 22.q.5. quod habet taliter iurantem bis peccare, quia nomen Domini in uanum assumit, & proximum decipit.

14 Sexto quod etiam peccant volendo rem publicam & priuatam lędere:tum tollendo legem iustam & sanctam eis multum cōuenientem: tum machinando ne delicta puniantur, quod est contra interesse notabile Reip. l. ita uulneratus.ff. ad l.Aquil. & cap. vt famæ de senten. excom. tum colludendo vt emptores priuati et heri obsonatorum carius emant, pretio nimis iniusto cum interesse priuatorum: Tum quod non obstat quod lex humana, qualis est hæc de qua loquimur potest tolli cōsuetudine rationabili cap. fin. de consuetud. partim, quia præfata consuetudo

15 est rationabilis quod requirit illud cap.imo irrationabilis,est magna corruptela, vt probant rationes præcedentes: quia non solum est contra solam legem humanam, sed etiam contra naturalem,& diuinam ut prædictum est,nam quamuis taxa pretij obsoniorum humana lege sit posita,lex tamen qua vetamur pretio nimio iniusto emere, & emptionem dolo & astutijs palliare,est naturalis, & diuina inclusa intra septimum præceptū de non furando,& non capiendo aliena sine titulo iusto vt prædictum est, quas non potest lex humana tollere cap. sunt quidam 25.q.1. & cap. quo iure. 8. dist.

16 Non obstant citata pro parte negante. Ad primum enim respondetur concedendo primo paruitatem læsionis excusare quidem à culpa mortali:non autem à ueniali quoniam secundum omnes furtum quamlibet paruum est peccatum saltem veniale,si vere furtum est, & contra voluntatem Domini fit, vt satis colligitur ex Caiet. 22.q.59.ar.4.ad 2.

17 Secūdo negando quod læsio prædictorum fraudatorum est parua,imo vero est magna, & malis magnis circunstantijs contecta, vt supra ostensum est in arg.4. pro parte affirmante formato.

18 Ad secundum respondetur negando legem ciuilem & sæcularem non obligare ad mortale peccatum per ea,quæ citata sunt in primo argumento pro parte affirmante facto.

19 Ad Tertium cōcedendo quidem licite posse obsonatores dare aliquid venditoribus obsoniorum ut eis libentius,& gratiosius vendant sine præiudicio animarum suarum & proximorum:non tamen vtendo malis conuentionibus, falsis iuramentis, iniquis mendacijs, & iniquo præiudicio Reipub. ac priuatorum proximorum quod faciunt præfati obsonatores, & obsoniorum venditores, vt præceptum est.

Ad

Ad quartum negando quod S. D. N. sciat & toleret, saltem approban- 20
do ea quæ prædicti fraudatores faciunt: quia vel ignorat ea, uel solum tolerat eo quod non deducuntur in iudicium, vel nō probantur; iuxta cap. cum iamdudum de præbendis. Sed solum permittuntur permissione non approbatiua, sed solum toleratiua iuxta gloss. celebr. quæ de hac duplici promissione meminit in cap. denique 4. dist.

Consilium de Homicidio.

SVMMARIVM.

Dispensandi facultas generaliter concessa, excepto homicidi. voluntario, & bigamia, non extenditur ad irregularitatem prouenientem ex iusto homicidio, seu mutilatione. num. 1

Episcopi dispensare non possunt super bigamia, vel mutilatione iusta, quæ ex delicto non prouenit. num. 2.

AN habens potestatem dispensandi super omni irregularitate, excepta illa quæ nascitur ex bigamia, vel homicidio voluntario; possit dispensare super irregularitate contracta ex homicidio iusto, voluntarie facto, in bello iusto, cum armis, vel in pace condemnando iuste aliquem ad mortem, vel condemnationem iustam exequentem, vel defendendo proximum, vel quouis alio iusto modo, dicemus infra ne hunc locum, licet ei magis congrueret, nimis occupemus.

Respōdeo quod nos docuimus in Manu. Confess. cap. 27. num. 217. quod 1
episcopus non potest; sed non probauimus id vlla ratione, remittentes ad numerum 240. pro quo tamen facit consuetudo totius orbis petendi illā à Papa, & quod nullo Canone illa potestas sit Episcopo, & quod non sit illa etiam in cap. liceat de. Refor. 24. sess. Concil. Trid. quia per illud datur potestas dispensandi super irregularitate descendēte ex delicto; hæc autem non descendit ex delicto, & quod non obstat quod potest Episcopus dispensare super irregularitate illicite contracta. Ergo à fortiori in contracta licite. Quia irregularitas bigamiæ sine peccato contrahitur, & tamen certum est, episcopum non posse super ea dispensare. Tum per stilum Curiæ: tum quia nec Papa dispensat nisi rarissime, & maxima cum difficultate, & dilatione: Tum (quæ noua ponderatio est) cap. illud liceàt
excipit irregularitatem ex homicidio volūtario, nulla facta mentione de 2
irregularitate ex bigamia; & non alia ratione, quàm quia hæc, non nascitur ex delicto, & consequenter habuit eam pro excepta, eoquod non nascitur ex delicto, & consequenter irregularitatem quæ non nascitur ex delicto, Episcopus tollere nequit: Tum quia Episcopus eam tollere nequit,

quit, secundum speculatorem de dispensat. §. Nunc breuiter num. 3. & probatur irrefragabiliter in cap. aliquantos 51. dist. quatenus punit eorum etiam ordinatores, quos non puniret si dispensare possent, quoniam dispensando poterant ordinare: tum quia legatus licet possit dispensare in omnibus, in quibus possunt ordinarij, non tamen possunt in alijs, nisi specialem habeant ad id facultatem, uel aliquo Canone ei specialiter concedatur, qualis non est. &c.

AD LECTOREM.

Te mendax fallit varijs erroribus index.
Quid facerem? culpa hæc non mea, culpa typi est.
Siue typi culpa hæc, seu sit mea, corrige tortas
Ne male te ducant, Lector amice, vias.

FINIS.

ROMAE, Ex Typographia Iacobi Tornerij.
M. D. LXXXVIII.